

På tal om jämskilldhet

ÅLAND 2025

Innehåll

Jämställdhet är demokrati och mänskliga rättigheter	3
Jämställdhet och statistik	4
Några steg på vägen	6
Beskrivning av statistiken	10
Befolkning	11
Arbetsmarknad	24
Inkomster och löner	35
Hälsa, vård och omsorg	42
Utbildning, fritid och brottslighet	57
Inflytande och makt	69

Jämställdhet är demokrati och mänskliga rättigheter

Jämställdhet handlar i grunden om demokrati, om att säkerställa att alla människor har samma rättigheter och reella möjligheter att använda dem. Vi vet genom erfarenhet och forskning att samhällen där jämställdheten är hög också är samhällen där människor mår bättre och där ekonomin är starkare.

Politik som bygger på fakta är avgörande. Därför samlar vi kontinuerligt könsuppdelad statistik som visar verkligheten som den är och inte bara som vi önskar att den vore. Med hjälp av denna statistik kan vi fatta beslut som förbättrar människors livsvillkor. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att människors möjligheter även påverkas av faktorer som ålder, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Den här upplagan av "På tal om jämställdhet" är en del av vårt kontinuerliga arbete för att ge en saklig och tydlig bild av jämställdheten på Åland. Boken innehåller statistik och fakta om bland annat inkomster, pensioner, föräldraledighet, hälsa, utbildning och inflytande. Använd gärna boken som underlag för diskussion och beslut som tar oss närmare ett jämställt Åland.

Arsim Zekaj

Social- och hälsovårdsminister med ansvar för jämställdhet
Ålands landskapsregering

Jämställdhet och statistik

Ålands jämställdhetsagenda har målet att alla kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter, inflytande och makt att forma sina liv och bidra till samhällets utveckling. Detta är också det femte målet (SDG5) i FN:s globala hållbarhetsagenda.

Jämställdhet är en integrerad del i hållbarhets- och demokratiarbetet på Åland. Jämställdhetsagendan, utvecklings- och hållbarhetsagendan, demokratistrategin stödjer varandra och ser jämställdhet och jämlikhet som viktiga hörnpelare i visionen om att alla kan blomstra. Jämställdhet är en förutsättning för både hållbar utveckling och demokrati, och är en del av den fjärde hållbarhetsprincipen: att ingen skall hindras av strukturella hinder för hälsa, inflytande, kompetensutveckling, opartiskhet och meningsskapande.

För att jämställdhet ska blir verklighet krävs mer än visioner – det behövs konkret handling. Det innebär en aktiv politik som bygger på förståelse för de situationer och strukturer i samhället där hinder för jämställdhet uppstår. Vi måste se och förstå ojämställdheten för att kunna göra något åt den.

Kunskap är avgörande för att främja jämställdhet – den ligger till grund för beslut och åtgärder som gör skillnad. Könsuppladad statistik är särskilt viktig för att synliggöra skillnader och likheter mellan kvinnor och män.

Det är viktigt att komma ihåg att kvinnor och män, flickor och pojkar inte är enhetliga grupper. Det finns många olika sätt att identifiera och förhålla sig till samhällets normer om kön. Därtill finns olika förutsättningar och erfarenheter beroende av andra kategoriseringar, så som etnicitet, ålder, funktionshinder osv. Intersektionella perspektiv behöver därför finnas med i jämställdhetsanalyser.

Denna lilla bok "På tal om jämställdhet" är den sjunde i ordningen med jämställdhetsstatistik som ges ut av Ålands landskapsregering i samarbete med ÅSUB. Statistik för de sex delmålen i Ålands jämställdhetsagenda presenteras områdesvis på www.asub.ax/sv/temaomraden/jamstallldhet

På tal om jämställdhet finns också att ladda ner på asub.ax.

Kristin Mattsson

Specialsakkunnig i jämställdhet
Ålands landskapsregering

Några steg på vägen

1863	Kvinnan myndig vid 25 års ålder
1863	Giftomannarätten avskaffades
1863	Ensamma kvinnor fick kommunal rösträtt i landskommuner
1864	Ogifta kvinnor fick rätt att bestämma över sin inkomst
1872	Ensamma kvinnor fick kommunal rösträtt i städer
1878	Lika arvsrätt för syster och bror
1889	Gifta kvinnor fick rätt att bestämma över sin inkomst
1901	Studentexamensrätt för flickor
1906	Allmän och lika rösträtt infördes, även kvinnor valbara
1910	Första Marthaföreningen på Åland
1919	Rätt för makan att förvärvsarbeta utan makens tillstånd
1922	Lagen om arbetsavtal ersatte tjänstehjonsstadgan, husagan avskaffades
1922	En (1) kvinna invald i Ålands första landsting
1930	Äktenskapslagen genom vilken makan befriades från makens förmyndarskap och även fick rätt till egendom
1937	Lagen om moderskapsunderstöd
1949	Första barnträdgården i Mariehamn
1961	P-pillret godkändes
1962	Principen om lika lön för lika arbete inom offentlig och privat sektor

- 1963 Undertecknande av FN:s arbetsorgans (ILO) konvention om lika lön för kvinnor och män för arbete av lika värde
- 1970 Fri abort infördes
- 1971 Homosexuellt beteende avkriminaliserades
- 1971 Förvärvsarbetande kvinnor får inte avskedas p.g.a. graviditet, förlossning eller föräldraledighet
- 1975 FNs internationella kvinnokonferens
- 1976—78 Politiska kvinnogrupper bildades på Åland
- 1978 Föräldrarna fick rätt att dela upp föräldraledigheten mellan sig. Pappan erhöll sex dagar föräldraledighet i samband med barnets födelse
- 1980 Pappans föräldraledighet utökades till 36 dagar
- 1980 Två kvinnor ordinarie ledamöter i Ålands landskapsstyrelse
- 1980 Begreppet "jämslälldhet" infördes i landskapslagen om utvecklande av utbildningen på gymnasialstadiet
- 1981 Homosexualitet ströks från listan över sjukdomar
- 1982 Landskapslag om landskapet Ålands jämslälldhets-delegation
- 1982 Stöd för vård av barn i hemmet. Pappan erhöil rätt till 100 dagars föräldraledighet
- 1985 Föräldrarna fick rätt att dela och sinsemellan fördela föräldraledigheten (även sambor)
- 1986 Finland ratificerar konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor

- 1986 Kvinnan fick rätt att behålla sitt släktnamn i äktenskapet. Barnen fick rätt att ta mammans eller pappans släktnamn
- 1988 Första kvinnorna prästvigdes i Finland
- 1988 Kvinna kyrkoherde i Lemland-Lumparlands församling (första kvinnan som innehade kyrkoherdetiteln i Finland)
- 1988 Kvinna stadsdirektör i Mariehamn (första kvinnan som stadsdirektör i Finland)
- 1988 Begreppet "jämslälldhet" infördes i grundskollagen för landskapet Åland
- 1989 Jämslälldhetslagen (diskriminering på grund av kön förbjöds)
- 1991 Pappan fick sex egna föräldraledighetsdagar (som gick förlorade om han inte tog ut dem)
- 1994 Våldtäkt inom äktenskapet kriminaliserades
- 1995 Revidering av jämslälldhetslagen (kvotbestämelse och skyldighet att göra upp jämslälldhetsplaner infördes)
- 1995 Misshandel föll under allmänt åtal
- 1997 Alla icke läropliktiga barn fick rätt till kommunal barnomsorg
- 1999 Förnyelse av lagen om sexualbrott
- utvidgades med ett nytt brott "tvingande till samlag"
- våldtäkt under allmänt åtal
- 1999 Lagen om besöksförbud
- 2000 Första kvinnan vald till Finlands president
- 2001 Första kvinnan vald till talman i Ålands lagting
- 2002 Första kvinnan chefredaktör på Åland
- 2003 Rätt till partiell föräldraledighet för mamman och pappan

- 2003 Möjlighet till förlängd pappaledighet
- 2005 Revidering av jämställdhetslagen (implementerade EU-direktiv, effektiviserad jämställdhetsplanering)
- 2007 Första kvinnan utsedd till lantråd i Ålands landskapsregering
- 2007 Första kvinnan utsedd till åländsk riksdagsledamot
- 2011 Undertecknande av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen)
- 2012 Jämställdhetsintegrering av budget för landskapet Åland
- 2015 Könneutral äktenskapslag (i kraft 2017)
- 2016 Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland där jämställdhet ingår i utvecklingsmål 2 (Alla känner tillit och har möjlighet att vara delaktiga i samhället)
- 2019 Jämställdhetsbonus till partier med jämställda kandidatlistor i valet 2019
- 2019 Agenda för jämställdhet 2019–2030
- 2020 Strategi för nolltolerans mot våld i nära relationer 2020–2030
- 2022 Lika fördelning av föräldraledigheterna, med en kvot på 160 dagar till båda föräldrarna
- 2023 Ny sexualbrottslagstiftning. Den största ändringen är att definitionen av våldtäkt nu bygger på samtycke
- 2023 Lagen om könsfastställelse. Lagen skiljer på den medicinska och juridiska processen. Åldersgränsen är 18 för juridisk ändring av kön.

Beskrivning av statistiken

Statistiken i denna publikation är sammanställd av Ålands statistik- och utredningsbyrå. Uppgifterna kommer i huvudsak från ÅSUBs egen produktion, men uppgifter från andra myndigheter såsom till exempel Statistikcentralen, Folkpensionsanstalten, Ålands landskapsregering och kommunerna har också använts. Källan anges i anslutning till respektive tabell/diagram.

Statistiken är avsedd att ge en bild av skillnader och likheter mellan kvinnor och män inom olika samhällsområden. Siffrorna är i första hand de senast tillgängliga, men i många fall visas också äldre uppgifter för att belysa utvecklingen över tiden. Varje avsnitt börjar med en beskrivande text. Det finns också korta kommentarer och förklaringar i anslutning till vissa tabeller.

Uppgifterna gäller till övervägande del Åland som helhet. Vissa siffror presenteras dock efter kommun eller region. Regionerna är Mariehamn, landsbygden och skärgården. Landsbygden omfattar nio kommuner; Eckerö, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland, Saltvik och Sund. Till skärgården hör kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö.

Teckenförklaring:

- Exakt 0 enheter (st)
- 0 Mellan 0 och 0,5 enheter
- .. Uppgift saknas eller är alltför osäker för att anges
- MEUR Miljoner euro

Mer information och beskrivningar av statistiken finns på webbplatsen www.asub.ax.

Befolkning

Könsfördelningen i befolkningen är inte helt balanserad. Kvinnor har generellt sett en längre livslängd än män, vilket historiskt har lett till ett överskott av kvinnor i befolkningen. Det finns även skillnader mellan könen när det gäller dödsorsaker, vilket ytterligare påverkar fördelningen.

I Mariehamn är kvinnor i majoritet, medan det på landsbygden och i skärgården bor något fler män än kvinnor. Sedan år 2000 har andelen kvinnor i staden minskat något, samtidigt som andelen män i skärgården har ökat.

En av de mest påtagliga förändringarna i befolkningssammansättningen under 2000-talet är ökningen av personer födda utanför Norden. Denna utveckling har påverkat både kvinnor och män i ungefär lika stor utsträckning. Antalet kvinnor med andra modersmål än svenska har ökat med cirka 1 500, och motsvarande ökning för män är nästan lika stor.

Befolkningspyramiderna på sidan 13 illustrerar de långsiktiga förändringar som skett i åldersstrukturen. Dessa förändringar beror på sjunkande födelsetal, minskad dödlighet bland barn och unga samt en allmänt ökad livslängd.

Befolkning efter kommun 2024

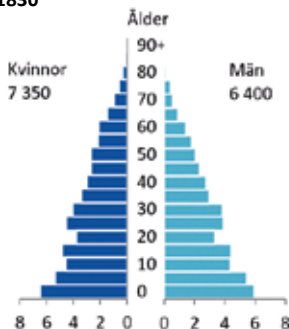
Kommun	Antal		Andel, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Brändö	196	234	46	54
Eckerö	459	497	48	52
Finstrom	1 295	1 322	49	51
Föglö	246	256	49	51
Geta	248	266	48	52
Hammarland	810	826	50	50
Jomala	2 862	2 927	49	51
Kumlinge	125	148	46	54
Kökar	100	127	44	56
Lemland	1 074	1 060	50	50
Lumparland	177	194	48	52
Saltvik	887	891	50	50
Sottunga	44	57	44	56
Sund	508	493	51	49
Värdö	222	237	48	52
Mariehamn	6 217	5 649	52	48
Landsbygden	8 320	8 476	50	50
Skärgården	933	1 059	47	53
Åland	15 470	15 184	50	50

Källa: ÅSUB Befolkning

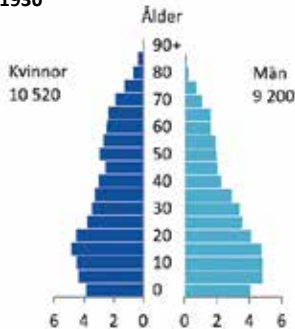

Befolkning efter ålder 1830, 1930 och 2024 samt prognos för 2040

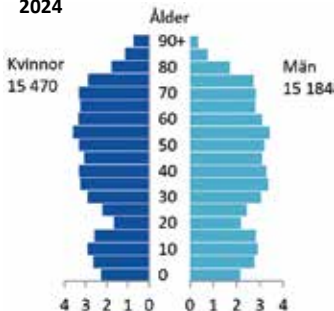
1830

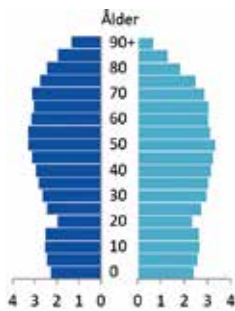
1930

2024

2040

Not: Skalorna är olika i pyramiderna

Källa: ÅSUB Befolkning

Pyramiderna visar befolkningens struktur och inte invånarantalet. Totala invånarantalet var 13 757 år 1830, 19 705 år 1930 och 30 654 för 2024.

Procentuell fördelning på civilstånd efter ålder 2024

Ålder	Kvinnor				Män			
	Ogifta	Gifta	Från-skilda	Änkor	Ogifta	Gifta	Från-skilda	Änkor
0-19	100	-	-	-	100	-	-	-
20-29	92	8	1	-	96	4	1	-
30-39	60	33	7	0	71	24	5	0
40-64	32	50	16	2	38	49	13	0
65-74	20	51	19	10	22	59	15	4
75+	6	38	15	40	11	62	13	14

Källa: ÅSUB Befolkning

Tabellen visar endast det formella civilståndet och ger inte någon fullständig bild av befolkningens familjesituation eftersom samboende inte visas som en särskild kategori.

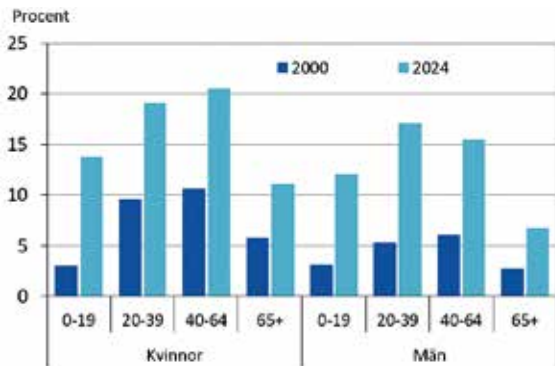
Majoriteten, 62 procent, av män som är 75 år eller äldre är gifta, medan 40 procent av kvinnor i denna ålder är änkor och 38 procent gifta.

Kvinnoöverskott/-underskott åren 1975—2024

Källa: ÅSUB Befolkning

Invånare med annat språk än svenska efter ålder och andel av befolkningen 2000 och 2024

Källa: ÅSUB Befolkning

I samtliga åldersgrupper och för båda könen har andelen personer med annat språk än svenska ökat från år 2000 till 2024. Totalt sett är det flera kvinnor än män som talar annat språk än svenska på Åland. År 2024 var det 2 540 kvinnor och 1 997 män med annat språk än svenska.

En dryg femtedel av kvinnor i åldersgruppen 40–64 år har ett annat språk än svenska.

Befolkning efter språk 2000 och 2024

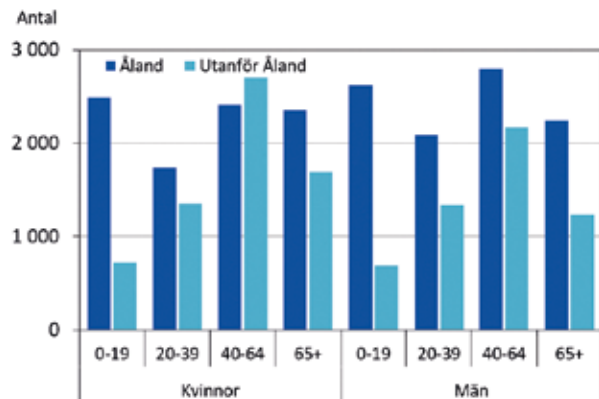
Födelseland	2000		2024	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	13 076	12 700	15 470	15 184
Svenska	12 067	12 102	12 930	13 187
Finska	829	409	895	498
Rumänska	-	2	250	275
Lettiska	3	2	263	233
Engelska	33	36	83	115
Estniska	15	8	100	94
Thailändska	9	3	142	42
Ryska	14	12	103	66
Ukrainska	1	2	81	54
Tyska	16	15	62	62
Arabiska	3	14	55	68
Tagalog, Pilipino	9	1	78	36
Övriga	77	94	428	454

Källa: ÅSUB Befolkning

Andelen födda utanför Åland är störst bland kvinnor i åldrarna 40–64 år, där andelen födda utanför Åland överstiger andelen födda på Åland. I övriga åldersgrupper är det tydligt att majoriteten är född på Åland, särskilt bland de yngsta (0–19 år) och äldsta (65+). Mönstret är liknande för män, men andelen födda utanför Åland är generellt något lägre än för kvinnor i motsvarande åldersgrupper.

Den största inflyttningen sker i åldersgruppen 20–39 år, vilket gäller både för män och kvinnor.

Invånare efter födelseort och ålder 2024

Källa: ÅSUB Befolkning

Befolkning efter födelseort 2000 och 2024

Födelseland	2000		2024	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	13 076	12 700	15 470	15 184
Åland	8 981	9 701	8 994	9 750
Finland	3 083	2 028	3 280	2 177
Sverige	683	670	1 526	1 748
Övriga Norden	35	43	46	50
Baltikum	20	10	311	289
Övriga Europa	62	92	615	641
Asien	56	37	392	244
Övriga länder	58	59	166	168
Okänt	98	60	140	117

Källa: ÅSUB Befolkning

In- och utflyttade 2020–2024 efter födelseort

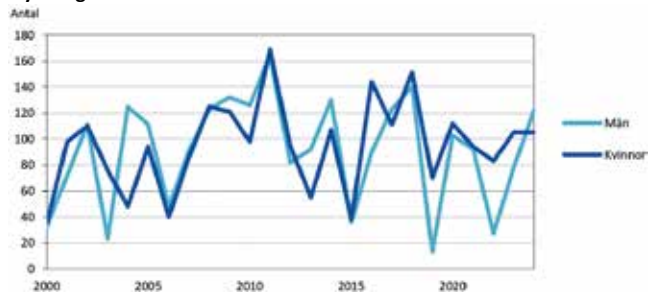
	Kvinnor			Män		
	Totalt	Födda på Åland	Födda utanför Åland	Totalt	Födda på Åland	Födda utanför Åland
Inflyttade	2 356	607	1 749	2 354	497	1 857
Utflyttade	1 857	805	1 052	1 932	694	1 238
Nettoflyttning	499	-198	697	422	-197	619

Källa: ÅSUB Befolkning

En fjärdedel av dem som flyttade till Åland under perioden 2020–2024 var återflyttare, det vill säga födda på Åland. Andelen återflyttade är något högre bland kvinnor än bland män. Bland de som flyttade från Åland var dessutom andelen kvinnor födda på Åland högre än motsvarande andel bland män.

Flyttningsnetto är skillnaden mellan hur många som flyttar in till och ut från en region. Ett positivt netto betyder att fler flyttar in än ut. Mellan 2000 och 2013 var männens flyttningsnetto överlag högre än kvinnornas. Under det följande decenniet vände trenden, och kvinnor hade ett högre netto. De senare åren har männens flyttningsnetto överlag dock ökat och ligger nu åter högre jämfört med kvinnors.

Flyttningsnetto 2000–2024

Källa: ÅSUB Befolkning

Familjer och ensamboende 2000 och 2024

	2000		2024	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Familjer totalt	7 048	100	8 362	100
Gift par med barn	2 431	34	1 928	23
Sambopar med barn	866	12	1 250	15
Gift par utan barn	2 072	29	2 773	33
Sambopar utan barn	732	10	1 307	16
Mor och barn	795	11	839	10
Far och barn	152	2	265	3
Ensamboende	3 933	100	6 086	100
Kvinnor	2 153	55	3 208	53
Män	1 780	45	2 878	47

Källa: ÅSUB Befolkning

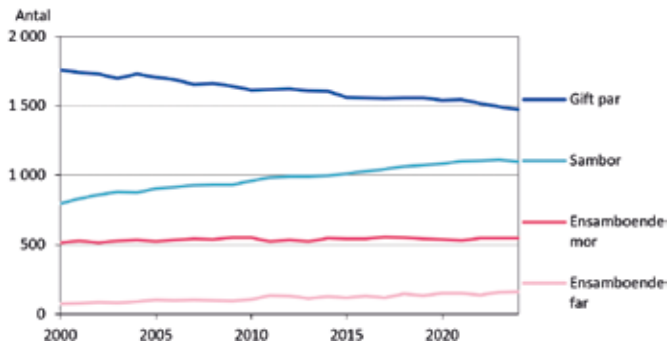
I tabellen ovan gäller "barn" även vuxna barn som bor med sina föräldrar. Sedan år 2000 har antalet gifta eller samboende par utan hemmaboende barn ökat.

Antalet personer som bor ensamma ökade med nästan 55 procent under perioden 2000–2024. Fler kvinnor än män bor ensamma, men ökningen har varit större bland män.

Antalet sambopar utan barn har under 2000-talet ökat med nästan 79 procent, medan gifta par med barn har minskat under samma tidsperiod med drygt 20 procent.

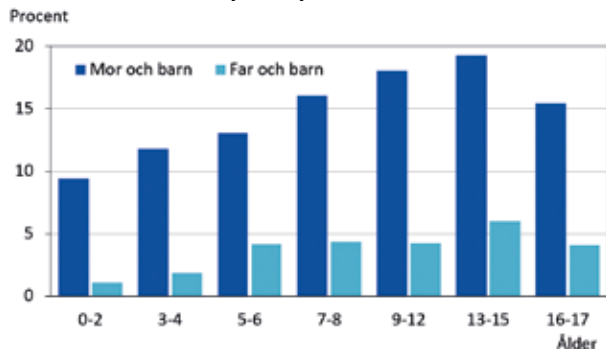
På 1990-talet föddes drygt hälften av barnen av mödrar under 30 år. Sedan dess har andelen minskat, och år 2024 var den nere på omkring 40 procent. Samtidigt stod kvinnor i åldern 30–34 år för drygt en tredjedel av födslarna, medan kvinnor som var 35 år eller äldre stod för nära en fjärdedel.

Antal barnfamiljer efter försörjare 2000–2024

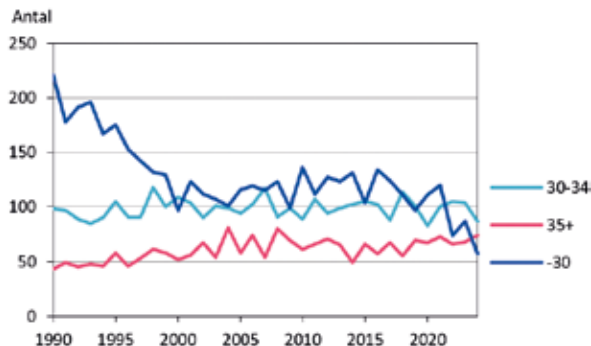
Källa: ÅSUB Befolkning

Andel barn i ensamförsörjarfamiljer efter ålder 2024

Källa: ÅSUB Befolkning

Födda barn efter moderns ålder 1990–2024

Källa: ÅSUB Befolkning

Förväntad medellivslängd vid födelsen 1966–2023

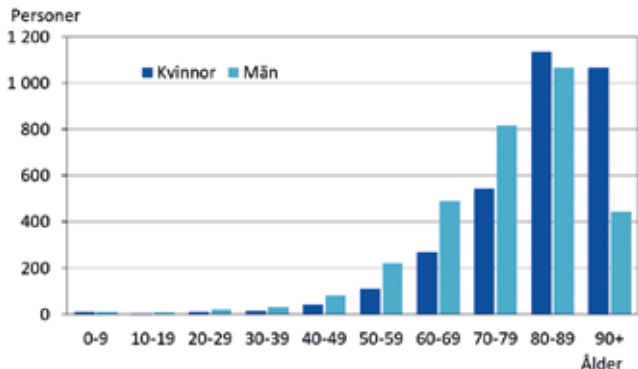
	Kvinnor	Män
1966-1970	75,6	68,5
1981-1985	80,6	72,9
2001-2005	83,6	77,6
2011-2015	84,3	79,5
2019-2023	86,4	81,3

Källa: ÅSUB Befolkning, Statistikcentralen

Den förväntade livslängden beräknas utgående från den årliga dödligheten i olika åldrar. Kvinnors förväntade livslängd är betydligt högre än mäns.

Medellivslängden visas för femårsperioder, eftersom de årliga variationerna blir stora i en liten befolkning.

Avlidna efter ålder 2001–2024

Källa: ÅSUB Befolkning

Män på Åland avlider i yngre åldrar än kvinnor. Under 2000-talet har bara sex procent av de avlidna kvinnorna varit under 60 år jämfört med tolv procent av männen.

En tredjedel av de avlidna kvinnorna har blivit 90 år eller äldre, men bara drygt en åttondel av männen har nått den åldern.

Olycksfall och våld är vanligare dödsorsaker för män än för kvinnor. Tumörer är orsak till två tredjedelar av dödsfallen bland kvinnor i åldrarna 65–84. Bland män är andelen aningen högre; 68 procent.

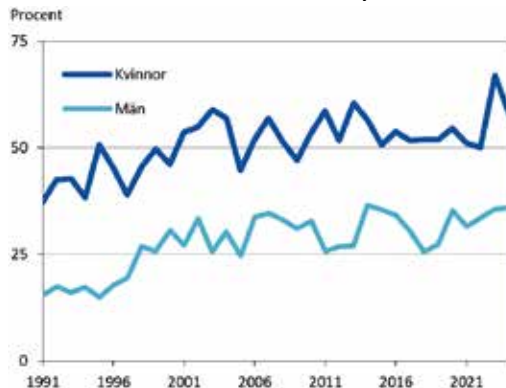
Efter 85 års ålder är cirkulationsorganens sjukdomar den främsta dödsorsaken bland såväl kvinnor som män.

Antal avlidna efter dödsorsak och ålder 2019–2023

Dödsorsak Kön	Ålder						
	Totalt	0-24	25-44	45-64	65-74	75-84	85+
Totalt							
Kvinnor	663	-	4	43	88	167	361
Män	726	6	13	87	145	237	238
Tumörer							
Kvinnor	191	-	1	24	50	66	50
Män	229	-	2	28	66	91	42
Cirk.org. sjukd							
Kvinnor	235	-	-	4	15	47	169
Män	234	-	-	24	32	73	105
Olycksfall o. våld							
Kvinnor	16	-	-	3	-	-	13
Män	46	3	8	15	4	7	9
Övrigt							
Kvinnor	221	-	3	12	23	54	129
Män	217	3	3	20	43	66	82

Källa: ÅSUB Befolkning

Andel av avlidna kvinnor och män som fyllt 85 år 1991–2024

Källa: ÅSUB Befolkning

Arbetsmarknad

Kvinnor och män deltar i ungefär lika stor utsträckning i arbetslivet. Kvinnors sysselsättningsgrad (personer i åldern 16–64 år) har sedan början av 2000-talet varit något högre än mäns och är fortsatt så. Till de sysselsatta räknas alla som arbetar, även de som jobbar deltid och har arbete som huvudsaklig verksamhet. Personer som är föräldralediga räknas också till de sysselsatta. Förutom de sysselsatta hör även de arbetslösa till arbetskraften, medan bland annat studerande, pensionärer, beväringar, de som lyfter hemvårdsstöd och personer som av olika skäl väljer att inte arbeta står utanför arbetskraften.

Det finns olikheter mellan könen när det gäller vad man arbetar med, såväl när det gäller näringsgren och sektor som yrke och tjänsteställning. Byggnad, energi och fiske är de mest mansdominerade näringsgrenarna, medan vård, omsorg och sociala tjänster har störst kvinnomajoritet. Mer än en tredjedel av sysselsatta kvinnor arbetar inom vård och omsorg.

Könsskillnaderna framträder tydligt om man ser till yrke. Det finns yrkesgrupper där över 90 procent av de arbetande är av samma kön. Även när det gäller arbetstid finns tydliga skillnader – en betydligt större andel kvinnor än män arbetar deltid.

Under 2000-talet har förskjutningar i utjämnande riktning skett inom vissa näringsgrenar, men också sådana förändringar som förstärker skillnaderna.

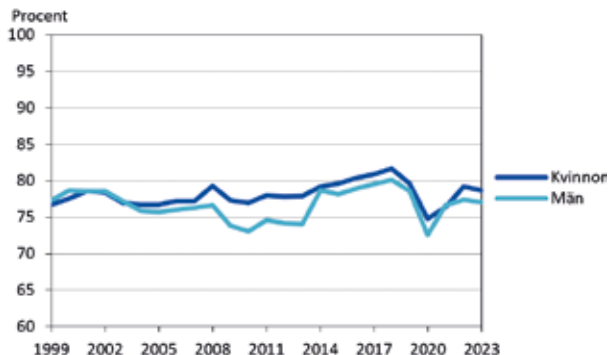
Sysselsättningsstatistiken baserar sig på senaste tillgängliga data, från 2023.

Befolkningen i åldern 15 år och äldre efter huvudsaklig verksamhet 2023

	Kvinnor		Män	
	Antal	%	Antal	%
Totalt	13 001	100	12 669	100
Tillhör arbetskraften	7 519	58	7 566	60
Sysselsatta	7 244	56	7 179	57
Arbetslösa	275	2	387	3
Utanför arbetskraften	5 482	42	5 103	40
Studerande	802	6	889	7
Pensionärer	3 966	31	3 539	28
Övriga	714	5	675	5

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Sysselsättningstal (16–64 år) efter kön 1999–2023

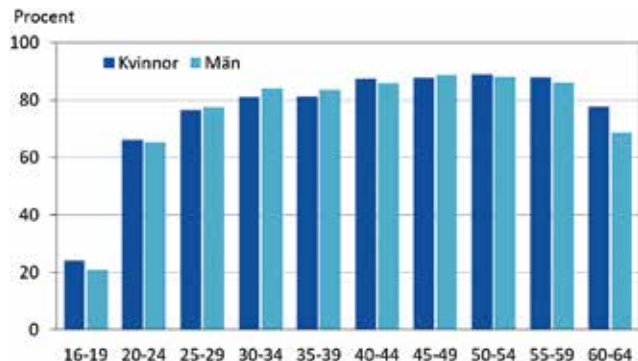

Not: Observera att y-axeln inte börjar vid noll. Mellan 2008 och 2013 saknas uppgifter om ålänningar som arbetar utomlands.

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Fler kvinnor än män är sysselsatta bland unga under 25 år och bland personer över 50 år.

Sysselsättningstal efter ålder 2023

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Sysselsättningstal (16–64 år) 2018 och 2023 efter födelseland, procent

Födelseland	2018		2023	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	82	80	79	77
Åland	82	82	80	79
Finland	87	82	86	79
Sverige, övr. Norden	81	79	75	76
Baltikum	71	75	68	69
Övriga Europa	69	71	65	62
Asien	65	65	67	65
Övriga världen	71	67	62	67

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Sysselsättningstalet är fortsatt lägst bland personer födda utanför Norden. Högst sysselsättningstal ser vi bland kvinnor födda i Finland.

Sysselsatta efter näringsgren 2023

Näringsgren	Antal		Könsförd. %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	7 244	7 179	50	50
Jord- och skogsbruk	108	304	26	74
Fiske, vattenbruk	19	80	19	81
Industri	256	748	25	75
Energi och vatten	27	145	16	84
Byggnadsverksamhet	74	914	7	93
Handel	579	651	47	53
Transport	341	980	26	74
Hotell, restaurang	360	300	55	45
Information, kommunik.	192	449	30	70
Finans- o. försäkr.verks.	342	264	56	44
Fastighetsverksamhet	47	109	30	70
Juridik, ekonomi, teknik	244	240	50	50
Uthyrn., fastighetsservice	266	221	55	45
Offentlig förvaltning	460	383	55	45
Utbildning	754	321	70	30
Vård, omsorg, socialvård	2 575	382	87	13
Kultur, nöje, fritid	185	204	48	52
Annan serviceverks.	310	145	68	32
Förvärvsarbete i hushåll	6	7	46	54
Okänd	99	332	23	77

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Servicevärdarna sysselsätter flera kvinnor än män i alla regioner medan flera män än kvinnor arbetar i de tillverkande näringsgrenarna.

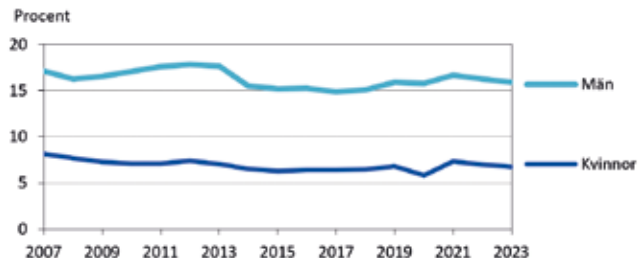
Sysselsatta efter näringsgren och region 2023, procent av samtliga sysselsatta

Region	Primär- näringar	Industri, bygg	Service
Mariehamn			
Kvinnor	0	4	94
Män	1	19	77
Landsbygden			
Kvinnor	2	6	91
Män	6	30	58
Skärgården			
Kvinnor	9	3	86
Män	22	16	56
Åland			
Kvinnor	2	5	92
Män	5	25	65

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

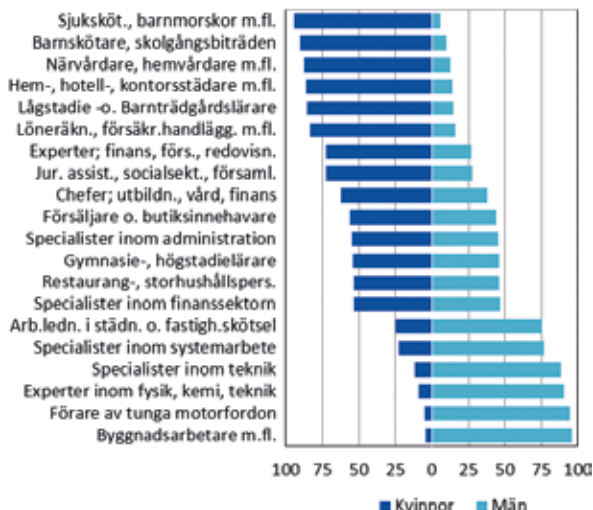
Yrkesgrupper med relativt jämn könsfördelning är till exempel specialister inom finanssektorn, försäljare och butiksinnnehavare.

Andel företagare av totala antalet sysselsatta 2007–2023, procent

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Könsfördelningen inom de vanligaste yrkena 2023, procent

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De 10 vanligaste yrkesgrupperna för kvinnor 2023

Yrke	Antal sysselsatta kvinnor	Andel kvinnor
Närvårdare, hemvårdare m.fl.	966	87
Sjukskötare, barnmorskor m.fl.	445	95
Barnskötare, skolgångsbiträden	406	89
Hem-, hotell- och kontorsstädare m.fl.	396	84
Lågstadie- och barnträdgårdslärare	392	83
Försäljare, butiksinnehavare	355	53
Experter inom finans., försäkring o. redovisn.	191	73
Restaurang-, och storhushållspersonal	171	52
Juridiska assist., pers. i socialsekt., församl.	143	75
Kontorssekreterare	142	85

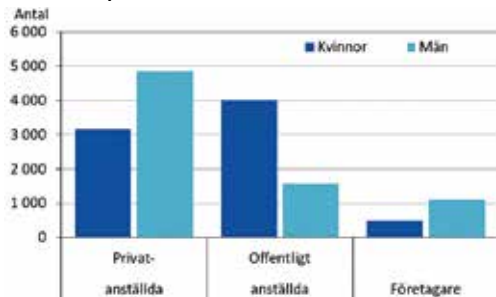
Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De 10 vanligaste yrkesgrupperna för män 2023

Yrke	Antal sysselsatta män	Andel män
Byggnadsarbetare m.fl.	403	95
Försäljare, butiksinnehavare	313	47
Specialister inom systemarbete	243	74
Förare av tunga motorfordon	223	94
Arbetsledare inom städning o. fastigh.skötsel	210	77
Fartygs-, flyg- och hamntrafikbefäl	190	97
Elmontörer och -reparatörer	167	99
Experter inom fysik, kemi, teknik	163	91
Specialister inom teknik	159	87
Restaurang-, och storhushållspersonal	157	48

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Arbetande på Åland efter sektor 2023

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Mer än dubbelt så många kvinnor som män är offentligt anställda, medan män i betydligt större utsträckning är privatanställda och företagare. Sedan år 2000 har andelen kvinnor av de offentligt anställda stigit medan andelen män har ökat bland de privatanställda och företagarna. Diagrammet omfattar de drygt 15 200 personer som var sysselsatta på åländska arbetsplatser 2023, det vill säga även de personer bosatta utanför Åland som arbetade på åländska fartyg.

Sysselsatta efter socioekonomisk ställning 2023

	Antal		Könsfördelning, %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	7 244	7 179	50	50
Högre tjänstemän	1 663	1 517	52	48
Lägre tjänstemän	3 558	1 440	71	29
Arbetare	1 222	2 508	33	67
Företagare	489	1 141	30	70
Okänt	312	573	35	65

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Könsfördelningen bland de högre tjänstemännen är jämn, medan kvinnor dominerar bland de lägre tjänstemännen. Bland arbetarna och företagarna finns en stor majoritet män.

Antal heltids- och deltidsanställda 2022

Privat och offentligt anställda, procentuell könsfördelning

Sektor	Antal anställda	Heltidsanst. %		Deltidsanst. %	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Privatanställda	6 706	62	79	38	21
Offentligt anställda	4 595	68	84	32	16
Landskapsregeringen	1 802	73	87	27	13
Kommunala	2 603	65	80	35	20
Staten	190	71	85	29	15

Källa: ÅSUB Löner

Kvinnor arbetar oftare deltid, och män arbetar oftare heltid, oavsett sektor. Det framgår inte om de anställda har ytterligare någon syssla förutom den anställning som ingår i statistiken. Uppgifterna gäller de branscher och företag som omfattas av lönestatistiken.

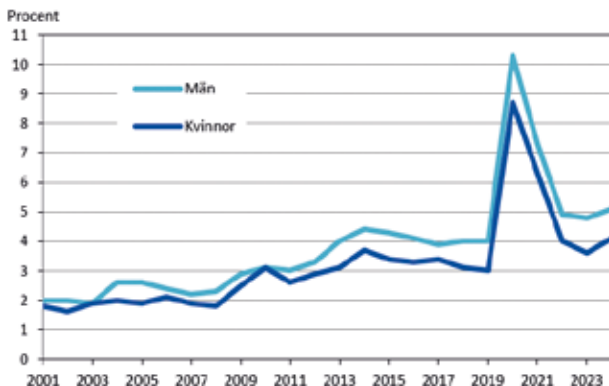
Arbetslöshet efter ålder 2024

Ålder	Antal arbetslösa		Relativt arbetslöshetstal, %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	305	388	4,1	5,1
16-24	33	59	6,7	9,8
25-34	72	80	5,2	5,0
35-44	71	94	4,3	5,4
45-54	62	64	3,4	3,4
55-64	68	91	3,4	5,2

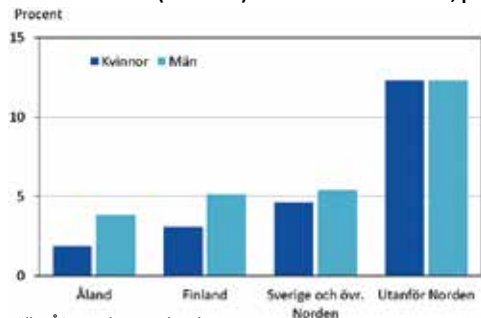
Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

Under 2024 var det relativa arbetslöshetstalet högst bland män i åldersgruppen 16-24 år. Sett över tid under hela 2000-talet har det relativa arbetslöshetstalet bland män varit högre jämfört med kvinnor.

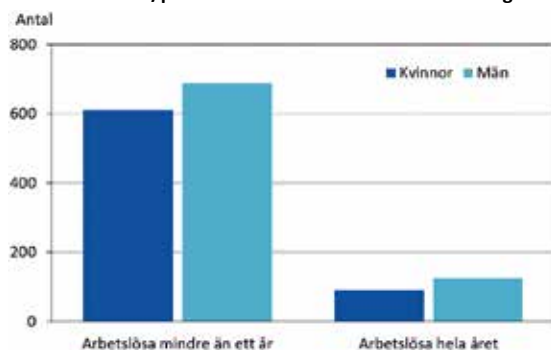
Relativt arbetslöshetstal 2001–2024, procent

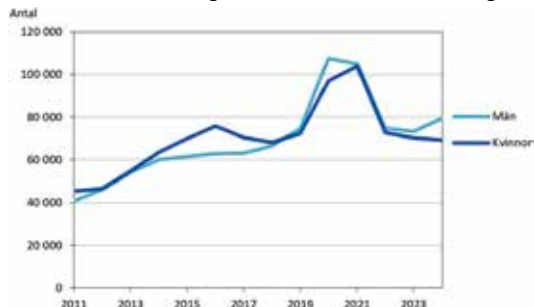
Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

Arbetslöshetstal (16–64 år) efter födelseland 2023, procent

År 2023 var flera män än kvinnor arbetslösa. Detta gäller framför allt i yngre åldrar. För både kvinnor och män är arbetslösheten lägst bland personer som är födda på Åland och högre för den del av arbetskraften som har sitt ursprung på annat håll.

Antal arbetslösa/permitterade efter arbetslöshetens längd 2024

Arbetslöshetsersättningar 2011–2024, antal ersatta dagar

Källa: Ålands landskapsregering, Finansavdelningen

NEETs - Andelen unga (15–24 år) som inte arbetar, studerar eller fullgör värnplikt 2008–2023

Källa: ÅSUB Hållbar utveckling

NEET (Not in Education, Employment or Training) är ett begrepp som används för att beskriva personer, oftast unga, som varken arbetar, studerar eller deltar i någon form av utbildning eller praktik.

Inkomster och löner

Inkomsterna är en central faktor när man studerar graden av jämställdhet. Skillnader i kvinnors och mäns inkomstnivå har koppling till många faktorer såsom utbildning, yrkesval, förhållanden på arbetsmarknaden, pensionssystem och ägoförhållanden. Den största delen av inkomsterna utgörs av förvärvsinkomster som i sin tur ligger till grund för sjukersättningar och framtida pensioner.

Kvinnors medianinkomst är lägre än mäns. År 2023 var skattepliktiga medianårsinkomsten knappt 30 000 euro för kvinnor och nästan 37 000 euro för män. Av de totala skattepliktiga inkomsterna tillföll 44 procent kvinnor och 56 procent män. Proportionerna har varit ungefär desamma under hela 2000-talet.

Lönestatistiken belyser också inkomstskillnaderna. Medelmånadslönerna är generellt sett högre för män än för kvinnor inom både den privata och offentliga sektorn. Löneskillnader kan bero på att kvinnor och män arbetar med olika yrken och i olika branscher, men faktorer som olikheter i arbetstid, utbildningsnivå och arbetserfarenhet inverkar också. Sett till årsinkomst uppgår kvinnornas skattepliktiga medelårsinkomst till drygt fyra femtedelar av männens.

Fler ensamboende kvinnor än män lever under den relativa fattigdomsgränsen. Trots att skillnaderna generellt har minskat under 2000-talet, var de oförändrade under perioden 2016–2022.

Skattepliktiga årsinkomster, spridningsmått, 2023

	Skattepliktiga årsinkomster	
	Kvinnor	Män
Medeltal	32 701	42 948
1. decil	7 461	6 313
2. decil	14 268	15 491
3. decil	19 256	23 571
4. decil	24 387	30 793
5. decil (median)	29 719	36 860
6. decil	34 776	42 302
7. decil	39 966	48 731
8. decil	46 395	58 201
9. decil	56 951	75 704

Källa: Skatteförvaltningen

Tabellen visar spridningen av skattepliktiga årsinkomster bland den åländska befolkningen med skattepliktiga inkomster, med deciler som mått på spridningen. Decilerna räknas ut genom att inkomsterna rangordnas i stigande ordning så att tio procent av personerna med skattepliktig inkomst återfinns i varje decil.

Medianen som är lika med den femte decilen är den inkomstnivå där hälften förtjänar mera och hälften mindre. Medianen är lägre än medeltalet för både kvinnor och män, vilket tyder på att det finns ett antal personer med höga inkomster som drar upp genomsnittet.

Skattepliktiga inkomster delas in i förvärvs- respektive kapitalinkomster. Förvärvsinkomst är till exempel löneinkomster och pensioner. På förvärvsinkomsten fastställs förutom statlig inkomstskatt även kommunalskatt och sjukförsäkringsavgift. Kapitalinkomster är till exempel dividender, räntor och hyror. På kapitalinkomsten betalas skatt till staten.

Inkomster och beskattning 2023, MEUR

	MEUR		Kvot, procent Kvinnor/Män
	Kvinnor	Män	
Arbetsinkomster	290	329	88
Pensionsinkomster	97	114	85
Inkomster av näringsverksamhet ¹⁾	12	29	40
Skattepliktig kapitalinkomst ²⁾	29	55	53
Övriga inkomster	17	43	40
Skattepliktiga inkomster	445	567	79
Avdrag vid statsbeskattningen	98	93	105
Beskattningsbar förvärvsinkomst	319	420	76
Beskattningsbar kapitalinkomst	28	53	53
Inkomstskatt	18	43	43
Kommunalskatt	46	64	72
Sjukförsäkringspremier	6	8	78
Kyrkoskatt	3	4	80
Medieavgift	1	1	104
Summa skatter	75	120	63
Skatteplikt. inkomster minus skatter	370	447	83

1) Inklusive både förvärs- och kapitalinkomster

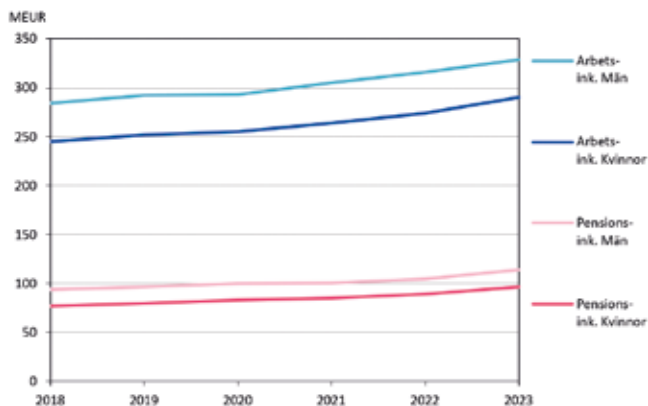
2) Exklusive kapitalinkomster från näringsverksamhet

Källa: Skatteförvaltningen

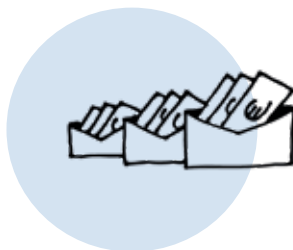
Kvinnors sammanlagda skattepliktiga inkomster uppgår till 79 procent av männens. Minst är skillnaderna mellan könen när det gäller arbets- och pensionsinkomster (88 respektive 85 procent), medan kvinnornas inkomster av näringsverksamhet är mindre än hälften av männens.

Övriga inkomster består till stor del av inkomst från utlandet men innefattar även diverse arbetsersättningar, dividender som beskattas som förvärvsinkomst samt övriga förvärvsinkomster.

Arbets- och pensionsinkomster 2018–2023, MEUR

Källa: Skatteförvaltningen

Medelmånadslöner inom den privata sektorn 2012 och 2022

Bransch	Kvinnor		Män	
	2012	2022	2012	2022
Alla branscher	2 886	3 555	3 497	4 077
Tillverkningsindustri	2 803	3 001	3 302	3 509
Energi och vatten	2 817	3 650	3 645	4 431
Byggverksamhet	2 650	3 322	3 134	3 586
Handel	2 394	2 823	2 896	3 293
Transport, magasin.	2 958	3 667	4 013	4 279
Hotell och restaurang	2 487	2 947	2 800	3 295
Finansiering och försäkr.	3 597	4 492	5 018	5 844
Företagstjänster	3 046	3 826	3 706	4 426
Övriga tjänster	2 777	3 364	3 686	4 410

Not: Inkluderar ej sjoanstallda

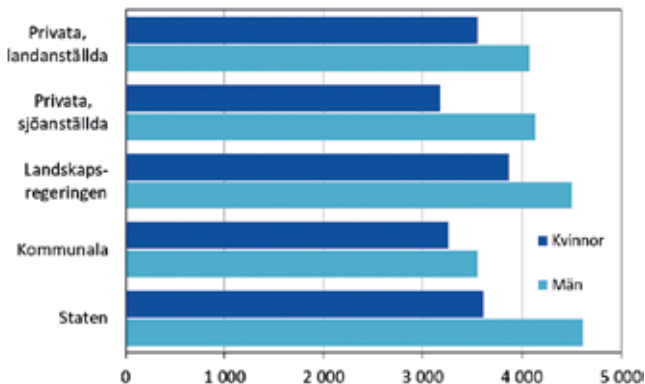
Källa: ÅSUB Löner

Medelmånadslöner för offentligt anstallda 2023

Yrkesgrupp	Kvinnor			Män		
	LR	Komm	Staten	LR	Komm	Staten
Totalt	3 972	3 457	3 859	4 613	3 793	4 294
Chefer, hogre tj.man	5 495	4 524	..	5 978	5 899	..
Specialister	4 888	3 830	5 245	5 664	4 184	5 271
Experter	3 729	3 595	3 469	4 198	3 961	3 879
Kontors-, kundtj.pers.	3 004	..	..	3 022	..	..
Service-, forsalj.pers.	3 425	3 254	..	3 813	3 188	-
Process-, transp.arb.	-	-	..	3 471	..	..
Övriga arbetstagare	2 650	2 532	-	2 785	2 548	-

Not: LR = Ålands landskapsregering, Komm = kommunerna

Källa: ÅSUB Löner

Totala medelmånadslöner efter sektor 2022, heltidsanställda, euro

Källa: ÅSUB Löner

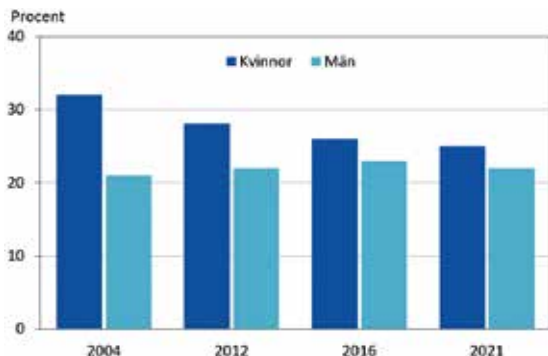
Kvinnors genomsnittliga månadslön i relation till mäns 2022, heltidsanställda, procent

Yrkesgrupp	Totalt	Privat sektor	Offentlig sektor		
			LR	Komm	Staten
Alla heltidsanställda	86	87	86	92	78
Chefer	81	84	96	81	..
Specialister	86	91	89	93	97
Experter	86	87	85	91	78
Kontors-, kundtj.pers.	94	94	101	..	..
Service-, försäljn.pers.	94	89	90	99	..
Jordbrukare, skogsarb.	..	70	..	-	-
Byggn., rep., tillv.arb.	..	78	..	-	..
Process-, transp.arb.	..	92	..	..	-
Övriga arbetstagare	90	84	96	99	-

Not: LR = Ålands landskapsregering, Komm = kommunerna

Källa: ÅSUB Löner

Andelen ensamboende med låg ekonomisk standard 2004, 2012, 2016 och 2021

Not: Figuren visar andelen som lever under den relativa fattigdomsgränsen, beräknad som 60 procent av den genomsnittliga nettointkomsten innan skattefria transfereringar (t.ex. barnbidrag, bostadsbidrag m.m.)

Källa: ÅSUB Rapport 2024:2 - Ekonomisk utsatthet och social trygghet 2021

En större andel av ensamboende kvinnor på Åland lever under den relativa fattigdomsgränsen jämfört med män. Även om skillnaderna överlag har minskat under 2000-talet, har de varit oförändrade mellan 2016–2021.

Hälsa, vård och omsorg

Barnafödandet och kvinnors längre livslängd är två demografiska faktorer som har stor betydelse för hur de sociala tjänsterna nyttjas.

De flesta kvinnor och män upplever sitt hälsotillstånd som gott eller mycket gott, i ungefär lika hög utsträckning. Väldigt få upplever sitt hälsotillstånd som dåligt eller mycket dåligt.

Besöksstatistiken från Ålands hälso- och sjukvård visar att kvinnor oftare än män besöker sjukvården. Skillnaden finns framför allt inom primärvården där nästan 60 procent av besöken under 2024 gjordes av kvinnor. Antalet utbetalda sjukdagar uppvisar också en klar skillnad mellan könen. Av ersatta dagar har drygt 61 procent gått till kvinnor.

Kvinnors genomsnittliga månadspension är betydligt lägre än männens beträffande ålders- och sjukpensioner, men högre när det gäller efterlevandepension. Den genomsnittliga ålderspensionen 2024 för en kvinna var drygt 74 procent av den genomsnittliga ålderspensionen för en man.

Barnskyddsanmälningarna har ökat för både pojkar och flickor mellan 2010 och 2024, men fler anmälningar gäller pojkar. Trots vissa variationer följer båda grupperna en liknande uppgående trend.

Efter föräldraledighetsreformen 2022 ser vi att utbetalad föräldradagpenning till fäder nästan har fördubblats från år 2020 till 2024. Nästan tre fjärdedelar av antalet ersatta föräldradagpenningdagar utbetalas till kvinnor och en fjärdedel till män.

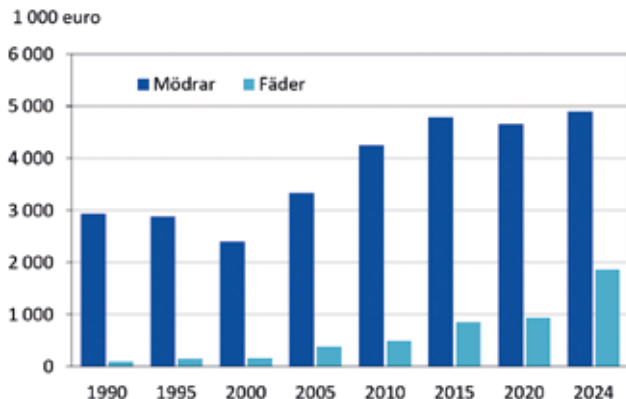
Nästan nio av tio som lyfter hemvårdsstöd är kvinnor.

Föräldradagpenningar 2024

	Antal mot- tagare	Utbetald ersättning 1 000 euro	Ersatta dagar	Euro/ dag
Kvinnor	408	4 897	56 630	86
Män	403	1 862	19 590	95

Källa: Folkpensionsanstalten

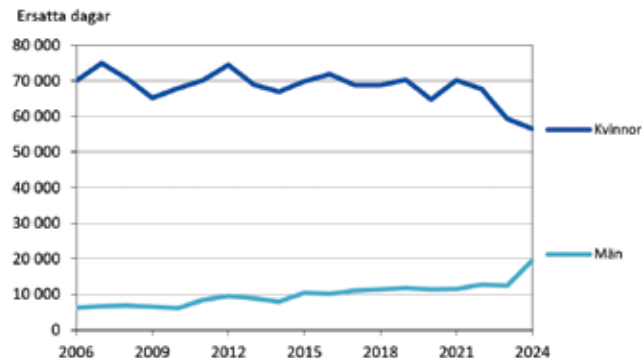
Föräldradagpenningar utbetalade till mödrar respektive fäder 1990–2024

Källa: Folkpensionsanstalten

Diagrammet visar dagpenningar för moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet. För barn födda 4.9.2022 eller senare ingår särskild graviditetspenning, graviditetspenning, föräldrapenning och partiell föräldrapenning.

Föräldradagpenning 2006–2024, ersatta dagar

Källa: Folkpensionsanstalten

Föräldradagpenningen reformerades 2022. För barn med beräknad födsel från och med 4 september 2022 får den födande föräldern 40 dagar graviditetspenning, och vid risk i arbetet kan särskild graviditetspenning ges tidigare. Efter födseln har båda föräldrarna rätt till 160 dagar föräldrapenning, varav 63 kan överlätas. Föräldrapenning kräver att man vårdar barnet och är ledig, och kan betalas ut tills barnet fyller två år.

Antal mottagare av hemvårdsstöd för barn efter region 2010, 2020 och 2024

	2010		2020		2024	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Mariehamn	232	17	266	49	184	21
Landsbygden	483	23	431	71	345	42
Skärgården	31	1	42	6	28	4
Åland	746	41	739	126	557	67

Källa: ÅSUB Offentlig ekonomi

Hemvårdsstödet betalas till föräldrar som har barn under tre år och inte utnyttjar kommunal barnomsorg. 89 procent av de som lyfter hemvårdsstöd är kvinnor. Antalet mottagare av hemvårdsstöd har minskat sedan 2020.

Hushåll som erhållit utkomststöd efter hushållstyp 2024

	Totalt		Utan barn		Med barn	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Totalt	370	100	285	100	85	100
Ensamstående kvinnor	139	38	95	33	44	52
Ensamstående män	186	50	177	62	9	11
Gifta/samboende	45	12	13	5	32	38

Källa: Institutet för hälsa och välfärd

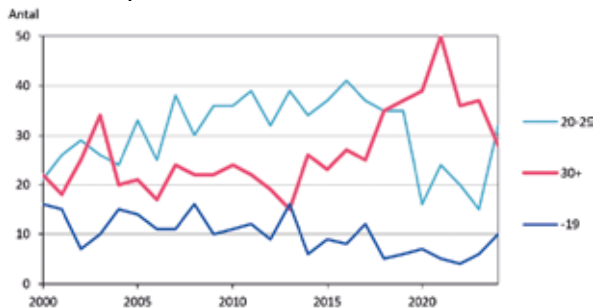
Barnskyddsanmälningar 2010–2024, antal barn som anmälningarna gäller efter kön

Källa: ÅSUB Offentlig ekonomi

Barnskyddsanmälningarna har ökat över tid för både pojkar och flickor mellan 2010 och 2024. Trots vissa variationer följer båda grupperna en liknande uppåtgående trend.

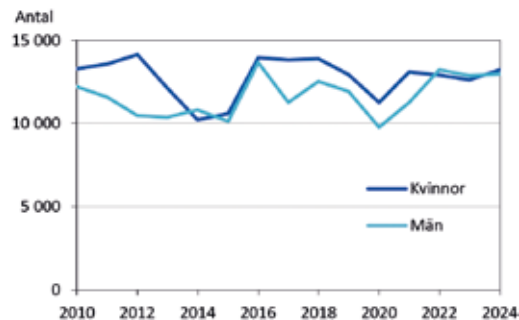
Aborter efter personens ålder 2000–2024

Källa: Institutet för hälsa och välfärd

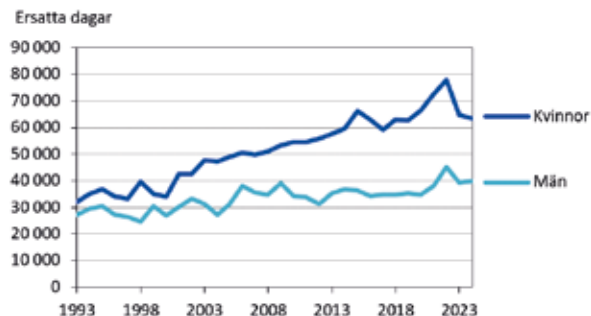
Antalet aborter ligger vanligtvis mellan 60 och 70 per år. 2024 genomfördes totalt 70 aborter. Aborter bland tonåringar har ökat något, efter att ha minskat under flera år. I åldersgruppen 30 år och äldre steg antalet aborter 2021, men har nu återgått till samma nivå som tidigare.

Ålands hälso- och sjukvård, antal vård dagar inom specialistsjukvården 2010–2024

Källa: Ålands hälso- och sjukvård

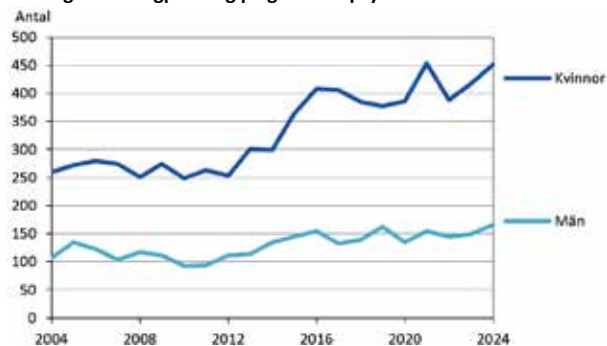
Sjukdagpenning, ersatta dagar efter mottagarnas kön 1993–2024

Källa: Folkpensionsanstalten

Diagrammet ovan omfattar sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, FöPL-sjukdagpenning samt dagpenning vid smittosam sjukdom.

Mottagare av dagpenning på grund av psykisk ohälsa 2004–2024

Källa: Institutet för hälsa och välfärd

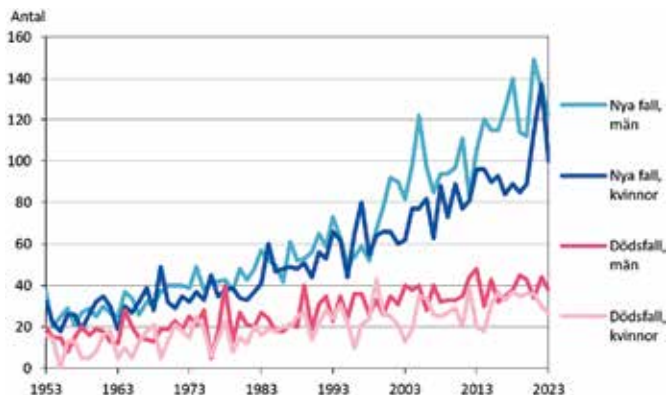
Handikappförmåner 2024

Typ av förmån	Antal mottagare		Genomsnittligt bidrag/pers., euro	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	617	526	2 467	2 548
Handikappbidrag, pers. u. 16 år	94	150	2 604	2 439
Handikappbidrag, pers. över 16 år	56	48	2 660	2 692
Vårdbidrag för pensionstagare	467	328	2 416	2 577

Källa: Folkpensionsanstalten

Handikappförmåner är ekonomiskt stöd från Folkpensionsanstalten till personer med funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom. Syftet är att underlätta vardagen, till exempel genom att täcka extra kostnader eller stödja självständigt liv. Stödet kan ges till både barn, vuxna och pensionärer beroende på behov och funktionsförmåga.

Nya cancerfall och dödsfall i cancer 1953–2023

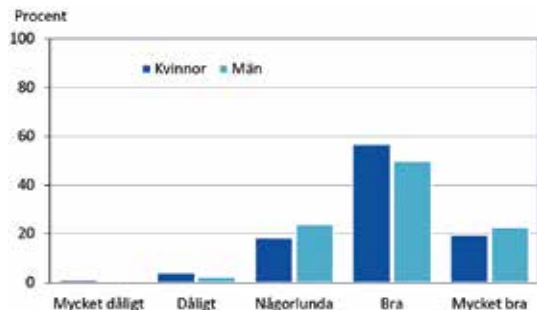
Källa: Finlands cancerregister

Ålands hälso- och sjukvård, mottagningsbesök efter ålder 2024

	Totalt	0-17 år	18-64 år	65+ år
Totalt				
Kvinnor	114 035	17 873	47 902	48 260
Män	86 663	17 005	31 002	38 656
Specialsjukvård				
Kvinnor	46 735	5 308	25 273	16 154
Män	37 866	5 497	16 951	15 418
Primärvård				
Kvinnor	67 300	12 565	22 629	32 106
Män	48 797	11 508	14 051	23 238

Källa: Ålands hälso- och sjukvård

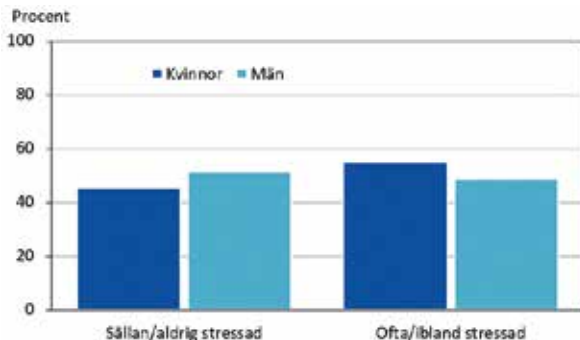
Upplevt hälsotillstånd 2024

Källa: ÅSUB Rapport 2024:6 - Tidsanvändning 2024

De flesta i åldersgruppen 18-84 år upplever sin hälsa som bra eller mycket bra, oavsett kön.

Upplevd stress 2024

Not: Skillnaden mellan kvinnor och män är inte statistiskt signifikant.

Källa: ÅSUB Rapport 2024:6 - Tidsanvändning 2024

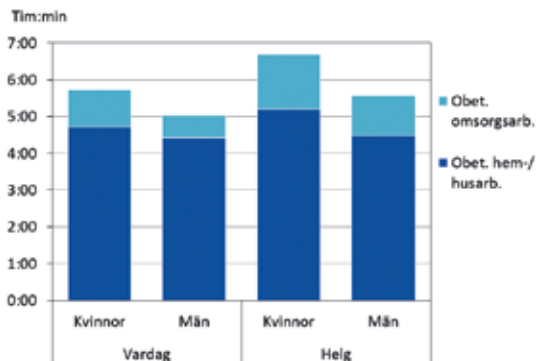
Genomsnittlig tid (minuter) lagd på obetalt arbete 2024

Obetalt arbete	Vardag		Helg	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	342	291	401	325
Laga mat	64	45	78	58
Diska	22	15	25	17
Städa	44	19	51	25
Värma upp boende/bastu	3	23	6	14
Tvätta, sy/reparerera kläder	27	9	29	15
Stryka	9	2	8	7
Skötsel av sällskapsdjur	21	23	23	22
Skötsel av tomt/trädgård	11	17	31	20
Rep./underhåll av boendet	8	19	9	21
Rep./underhåll av fordon	4	20	3	21
Omsorg om barn i hushållet	46	25	62	52

Not: Statistiskt signifikanta skillnader mellan könen med kursiv stil.

Källa: ÅSUB Rapport 2024:6 - Tidsanvändning 2024

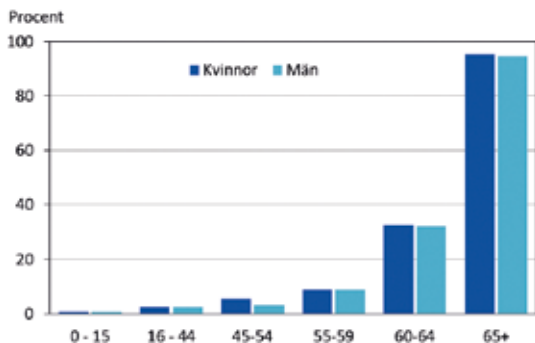
Genomsnittlig tid lagd på obetalt hem-/husarbete och obetalt omsorgsarbete 2024 (åldersgrupp 18–84 år)

Not: Den totala tiden för obetalt arbete på helgdagar skilde sig signifikant mellan kvinnor och män.

Källa: ÅSUB Rapport 2024:6 - Tidsanvändning 2024

Andel pensionstagare av befolkningen efter ålder 2024

Källa: Pensionsskyddsanstalten

Pensionstagare efter ålder 2024, de vanligaste pensionsslagen

Ålder	Ålderspension		Sjukpension		Efterlevandep.	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	4 022	3 512	350	272	850	106
15-44	-	-	87	100	4	1
45-54	1	4	79	40	11	2
55-59	1	12	73	48	23	5
60-64	199	246	110	84	32	9
65-69	913	782	1	-	54	6
70-79	1 832	1 626	-	-	253	33
80-	1 076	842	-	-	473	50

Källa: Pensionsskyddsanstalten

Kvinnor är i majoritet inom alla tre pensionsformer: ålderspension, sjukpension och efterlevandepension. Skillnaden är särskilt tydlig inom efterlevandepension, där kvinnorna utgör en klart större andel.

Inom sjukpension är kvinnor fler i de flesta åldersgrupper, medan män är något fler i de yngre åldrarna. Inom ålderspension är könsskillnaderna mindre, men kvinnor är fortfarande i majoritet totalt sett.

Pensionstagare och genomsnittliga pensioner 2024, de vanligaste pensionsslagen

	Antal		Genomsnittlig totalpension, euro/månad		Kvinnors pension i procent av mäns
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Totalt	4 471	3 837	1 866	2 515	74
Ålderspensioner	4 022	3 512	1 932	2 628	74
Sjukpensioner	350	272	1 322	1 412	94
Efterlevandep.	850	106	2 297	2 001	115

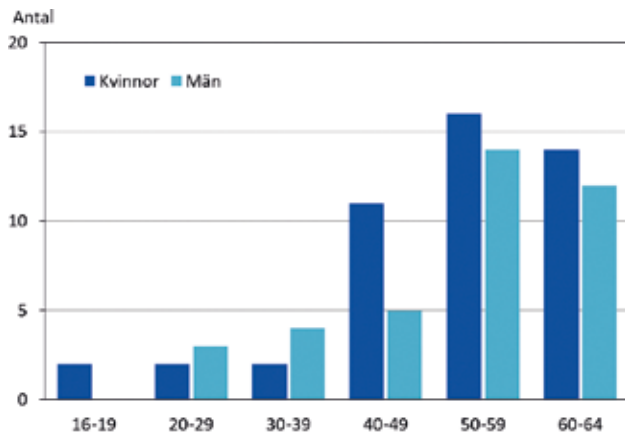
Källa: Folkpensionsanstalten

Mottagare av sjuk-/invalidpension efter sjukdom 2024

	Kvinnor	Män
Totalt	350	272
Tumörer	18	5
Psykiska sjukdomar m.m.	178	140
Sjukdomar i nervsystemet	31	25
Cirkulationsorganens sjukdomar	9	20
Sjukdomar i muskler, skelett m.m.	62	34
Medfödda missbildningar	20	17
Skador, förgiftningar m.m.	6	8
Övriga sjukdomar och orsaker	26	23

Källa: Folkpensionsanstalten

Nypensionerade med sjukpension 2024

Källa: Pensionsskyddsanstalten

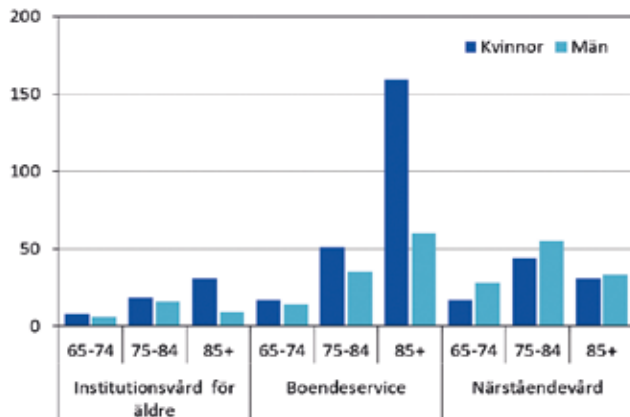
Bostadsbidrag för pensionstagare 2000, 2010, 2020 och 2024

År	Antal mot- tagare 31.12.		Genomsnittligt bidrag per månad, euro	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
2000	318	126	111	106
2010	283	151	157	163
2020	359	181	208	215
2024	343	169	233	247

Källa: Folkpensionsanstalten

Kommunal service till personer 65 år och äldre 2024

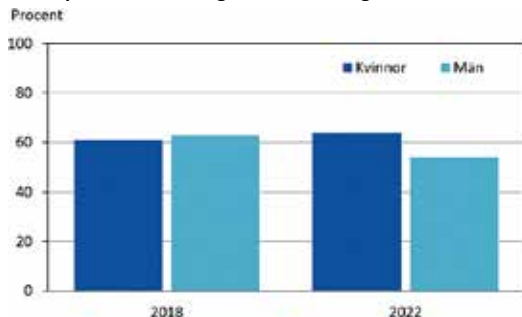
Personer

Källa: ÅSUB Offentlig ekonomi

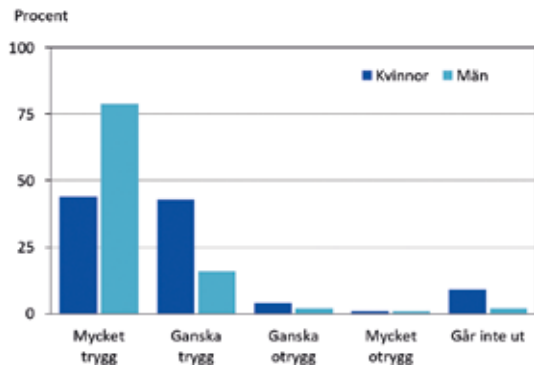
Bland närståendevårdare som är 65 år eller äldre var 108 stycken kvinnor och 60 män.

Andel personer med hög mellanmänsklig tillit 2018 och 2022

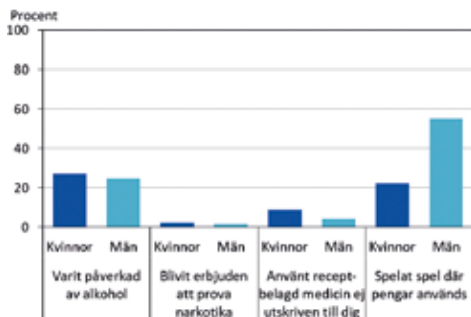
Källa: ÅSUB Rapport 2018:5 - Tillitsstudie för Åland 2018 och ÅSUB Rapport 2022:6 - Tillitsstudie för Åland 2022

Andel personer efter trygghetskänsla om de går ut ensamma sent på kvällen i sitt bostadsområde 2022

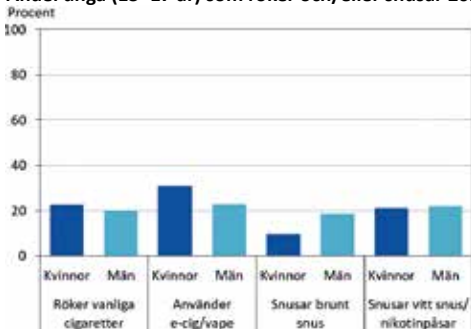
Källa: ÅSUB Rapport 2022:6 - Tillitsstudie för Åland 2022

Alkohol-, drog- och spelvanor bland unga (13–17 år) 2024, andel kvinnor/män

Källa: ÅSUB Översikter och indikatorer 2024:5 - Ungdomsundersökning 2024 – ANDTS-vanorna bland unga på Åland

Andel unga (13–17 år) som röker och/eller snusar 2024

Källa: ÅSUB Översikter och indikatorer 2024:5 - Ungdomsundersökning 2024 – ANDTS-vanorna bland unga på Åland

Underlaget omfattar grundskolelever i årskurs 7-9 samt studerande i årskurs 1-2 på Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium.

Utbildning, fritid och brottslighet

Utbildning spelar en viktig roll för det framtida yrkeslivet. Ungefär 73 procent av kvinnorna och 69 procent av männen har en examen utöver grundskolenivå.

Pojkar är fortsatt överrepresenterade bland de elever som får mer än hälften av sin undervisning som specialundervisning i grundskolan. Samtidigt ökar andelen elever med omfattande specialundervisning, både bland pojkar och flickor.

Jämfört med siffrorna som publicerades i den föregående utgåvan av denna publikation, har både utexaminerade kvinnor och män blivit färre på gymnasienivå.

Skillnaderna mellan könen i val av studieinriktningar består. I grundskolan väljer en större andel flickor att läsa ett frivilligt språk, och de läser också fler antal språk än pojkar. Efter grundskolan söker sig fler flickor till gymnasieutbildningar med allmänbildande, pedagogisk eller vårdvetenskaplig inriktning, medan tekniska utbildningar i högre grad lockar pojkar.

Tittar vi på olika typer av brott som kvinnor respektive män råkar ut för, märks tydliga skillnader. De flesta sexualbrott riktas mot kvinnor, medan män i högre grad är offer för våld och andra typer av brott.

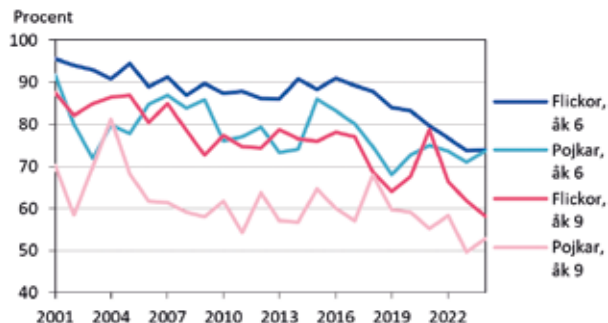
Bland de personer som misstänktes för brott mot strafflagen under 2024 var 75 procent män.

Årsverken inom barnomsorgen 2024

	Antal		Andel, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	428	17	96	4
Inom omsorg och pedagogik	375	14	97	3

Källa: ÅSUB Utbildning

Andel elever som läser minst ett frivilligt språk i årskurs 6 och 9 i grundskolan, höstterminerna 2001–2024 efter årskurs

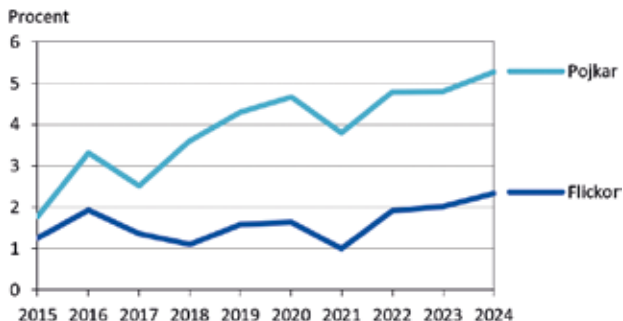

Not: Y-axeln börjar vid 40 procent

Källa: ÅSUB Utbildning

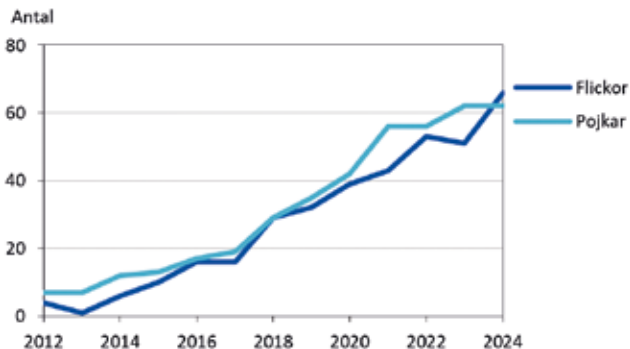
Andel grundskolelever som har över hälften av undervisningen inom specialundervisning 2015–2024

Not: Exkl. träningsundervisningen

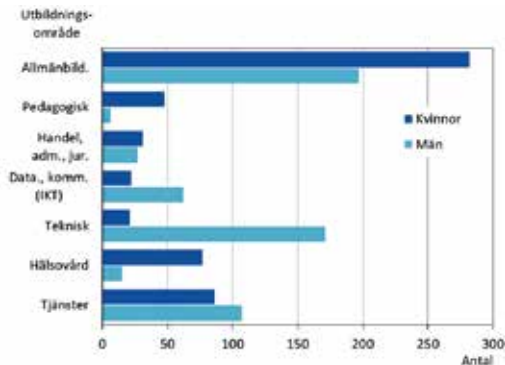
Källa: ÅSUB Utbildning

Grundskolelever med hemundervisning 2012–2024

Källa: ÅSUB Utbildning

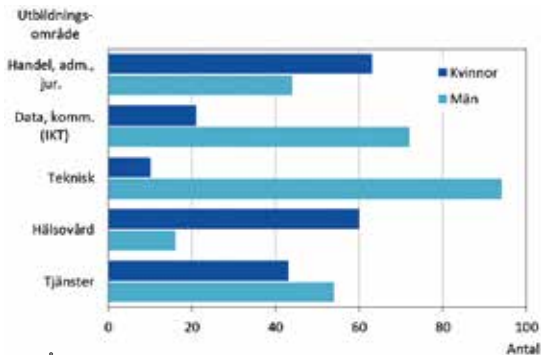
Studerande på gymnasienivå efter utbildningsområde hösten 2024

Not: I diagrammet saknas kategorin Annat med två kvinnor och fyra män.

Källa: ÅSUB Utbildning

Studerande på Högskolan på Åland efter utbildningsområde hösten 2024

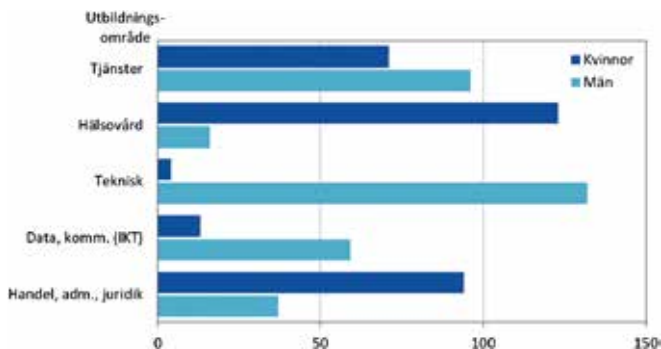
Källa: ÅSUB Utbildning

Utexaminerade på gymnasienivå efter utbildningsområde 2015–2024

Utbildnings- område	Antal		Könsfördeln. %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	1 660	1 661	50	50
Allmänbildande	794	581	58	42
Pedagogisk	36	2	95	5
Humanistisk	7	3	70	30
Samhällsvetenskaplig	73	24	75	25
Handel, adm., juridik	120	106	53	47
Data, kommunikation (IKT)	24	147	14	86
Teknisk	51	440	10	90
Hälsovård och välfärd	283	36	89	11
Tjänster	256	308	45	55
Annat	16	14	53	47

Källa: ÅSUB Utbildning

Utexaminerade från Högskolan på Åland efter utbildningsområde 2015–2024

Källa: ÅSUB Utbildning

Deltagare i några utbildningstyper 2014 och 2024

Utbildningstyp	2014		2024	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Akademiska kurser i öppna högsk. ¹⁾	530	140	275	65
Läroavtalsutbildning	53	49	3	6
Musikinstitutet ¹⁾	258	110	150	119
Medborgarinstitutet	2 217	641	2 089	534

1) 2014: hela året, 2024: mät punkt 20.9.2024

Källa: ÅSUB Utbildning

Åländska studerande utanför Åland efter nivå och utbildningsområde 2024

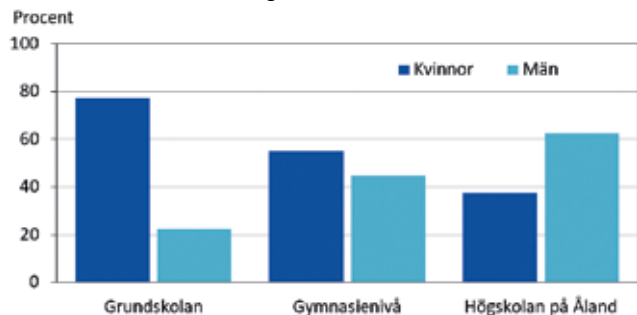
Utbildnings- område	Gymnasienivå ¹⁾		Högskolor ²⁾	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	170	90	661	438
Allmänbildande	31	14	7	-
Pedagogisk	8	-	88	27
Humanistisk	28	18	92	41
Samhällsvetenskap	3	13	88	36
Handel, adm., juridik	32	8	99	108
Naturvetenskap	3	-	39	26
Data., kommunik. (IKT)	-	-	19	25
Teknisk	3	13	35	125
Lant- o. skogsbr.	22	4	9	3
Hälsövård, välfärd	20	-	172	21
Tjänster	20	20	13	26

1) Inkl. folkhögskola o. övrig utbildning. 2) Inkl. yrkeshögskolor o. universitet

Källa: ÅSUB Utbildning

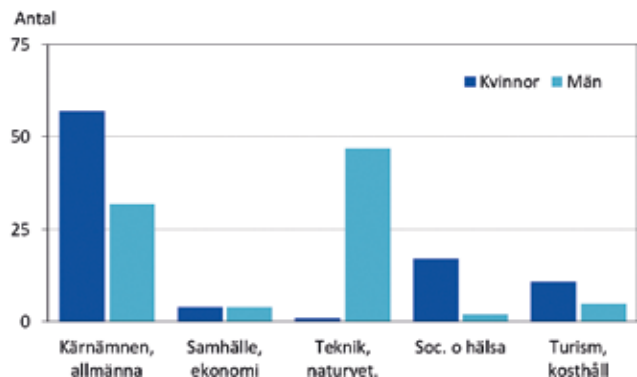
Antalet åländska studerande på högskolor utanför Åland har minskat mellan 2020 och 2024, både bland kvinnor och män.

Lärare efter skolans utbildningsnivå 2023

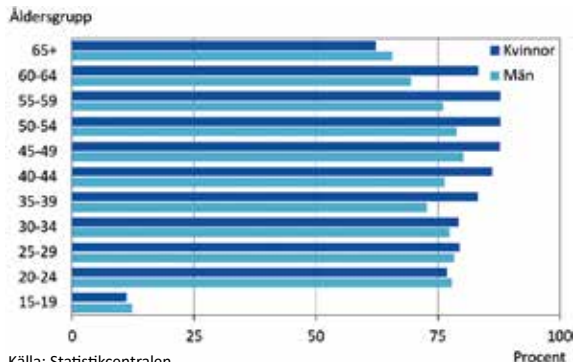
Källa: ÅSUB Utbildning

Lärare på gymnasienivå och på Högskolan på Åland efter huvudsakligt undervisningsämne 2023

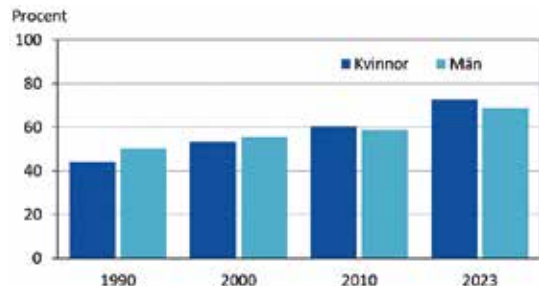
Källa: ÅSUB Utbildning

Andel av befolkningen med examen utöver grundskolenivå efter åldersgrupp 2023

Källa: Statistikcentralen

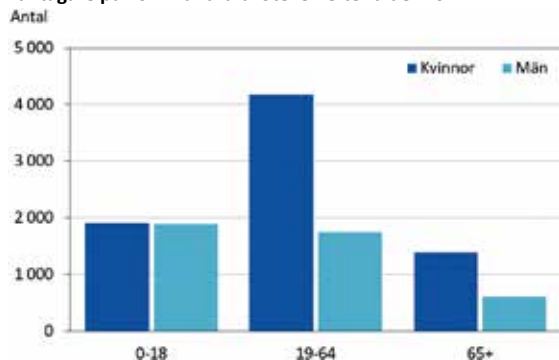
Andel av befolkningen med examen utöver grundskolenivå 1990–2023

Källa: Statistikcentralen

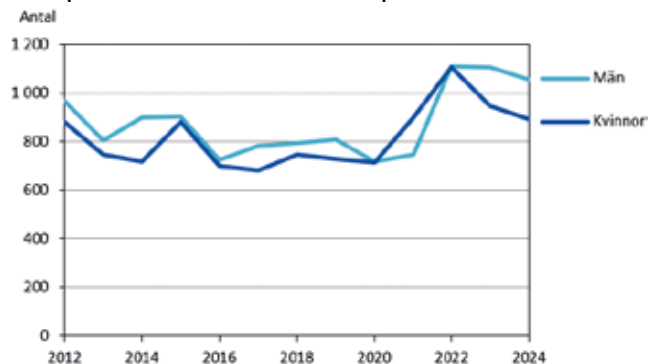
Uppgifterna om utländska examina är ofullständiga, vilket gör att diagrammen visar en lägre utbildningsnivå än den verkliga. För åren efter 2019 är uppgifterna delvis kompletterade, varför de inte är helt jämförbara med de tidigare åren.

Låntagare på kommunalbiblioteken efter ålder 2024

Källa: Mariehamns stadsbibliotek

Besök på och kontakter till Ålands landskapsarkiv 2012–2024

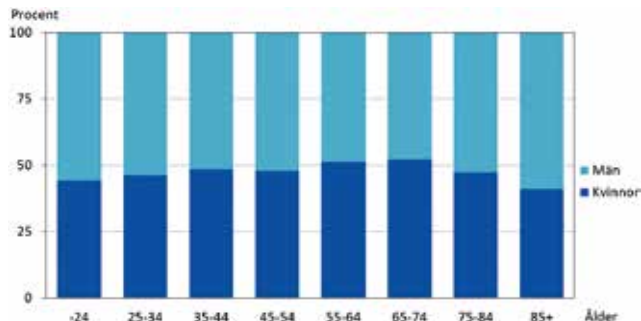
Källa: Ålands landskapsarkiv

Medlemmar i Mariehamns föreningar efter typ av verksamhet 2024

Typ av verksamhet	Antal medlemmar		Könsfördeln. %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Summa	9 396	8 738	52	48
Kultur	887	682	57	43
Idrott	2 121	2 447	46	54
Hobby	432	253	63	37
Övrigt	5 956	5 356	53	47

Källa: Mariehamns stad

Körkortsinnehavare 31.12.2024 efter ålder

Källa: Fordonsmyndigheten

Utfärdade körkort 2014 och 2024

Fordonsklass	2014		2024	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Summa	301	490	326	578
Moped	84	106	108	120
Traktor	25	46	10	35
Motorcykel	10	66	17	122
Personbil	176	223	182	241
Lastbil	6	41	7	41
Buss	-	8	2	19

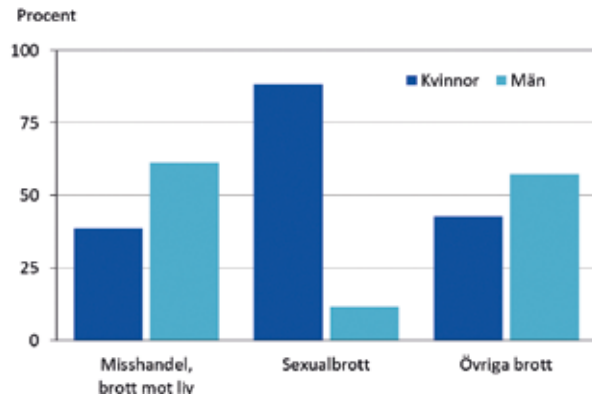
Källa: Fordonsmyndigheten

Andel personer med mycket/ganska stort förtroende för vissa institutioner 2022, procent

	Kvinnor	Män
Regeringen på Åland	31	28
Lagtinget på Åland	34	29
Kommunala beslutsfattare	25	27
De politiska partierna	18	15
Polisen	81	76
Sjukvården	78	82
Det sociala trygghetssystemet	45	53
De fackliga organisationerna	38	26
Utbildningssystemet	69	63
Tidningarna (i allmänhet)	47	44

Källa: ÅSUB Rapport 2022:6 - Tillitsstudie för Åland 2022

Andel kvinnor och män bland brottsoffren efter vissa brottstyper 2020–2024

Källa: Statistikcentralen

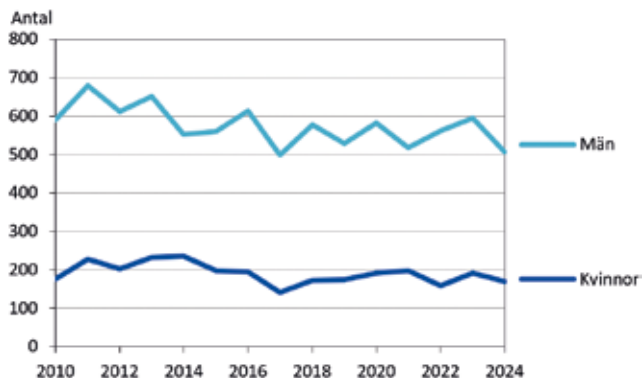
Personer misstänkta för utredda brott mot strafflagen 2024

	Antal		Könsfördeln. %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	169	507	25	75
Egendomsbrott	28	46	38	62
Brott mot person	23	76	23	77
Sexualbrott	2	28	7	93
Brott mot samhälle	11	25	31	69
Trafikbrott	86	264	25	75
Övriga brott	19	68	22	78

Not: Brott mot person omfattar till exempel försök till dråp, vållande av personskada och misshandel

Källa: Statistikcentralen

Misstänkta för utredda brott mot strafflagen 2010–2024

Not: Personer utredda för flera brott ingår endast efter årets grävsta brott.

Källa: Statistikcentralen

Inflytande och makt

Först på 2000-talet uppnådde kvinnor de högsta politiska posterna i och med att en kvinna blev talman 2001 och det första kvinnliga lantrådet utsågs 2007. Samma år valdes också en kvinna för första gången till Ålands enda plats i Finlands riksdag. År 2003 bestod landskapsregeringen av lika många kvinnor som män. I det senaste lagtingsvalet 2023 valdes 10 kvinnor vilket utgör 33 procent. Antalet invalda kvinnor i Ålands lagting är lägre än genomsnittet i parlamenten inom EU. Könsfördelningen i kommunernas fullmäktige är mera jämn, ungefär 40 procent kvinnor och 60 procent män.

För närvarande (2025) är lagtingets talman man, första vicesalmannen man och andra vicesalmannen kvinna. I landskapsregeringen är både lantråd och viceslantråd kvinnor.

Tidigare röstade män i högre utsträckning än kvinnor, men under 1980-talet gick kvinnorna om. I dag är det endast i åldersgruppen 80 år och äldre som män har ett tydligt högre valdeltagande än kvinnor.

Kvinnors försprång har ökat undan för undan, men minskade dock vid valet 2019 då rösträkningsaktiviteten sjönk något för båda könen i såväl lagtings- som kommunalvalet.

Ser man till valdeltagande efter födelseland, så har kvinnor ett högre valdeltagande än män, oavsett födelseland.

Valdeltagande i lagtingsvalet efter region 2011–2023, procent

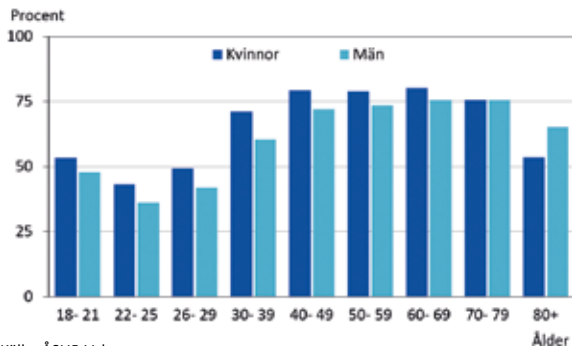
	Kvinnor				Män			
	2011	2015	2019	2023	2011	2015	2019	2023
Mariehamn	66	70	68	68	62	66	63	63
Landsbygden	70	74	73	71	65	69	71	67
Skärgården	78	79	80	79	70	70	72	75
Åland	69	73	71	71	65	68	68	66

Källa: ÅSUB Val

Valdeltagandet i lagtingsvalet har minskat bland män mellan 2019 och 2023, medan det för kvinnor ligger kvar på samma nivå.

Lagtingsvalet 2023, procent

Valdeltagande efter ålder och kön

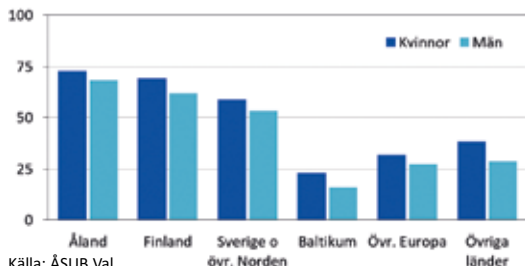

Källa: ÅSUB Val

Valdeltagandet i lagtingsvalet 2023 varierade mellan män och kvinnor i olika åldersgrupper. Kvinnor deltog i högre grad än män i nästan alla åldersspann, särskilt i åldrarna 30–49 år. Både män och kvinnor visade en liknande trend där deltagandet ökade med åldern fram till medelåldern, för att sedan minska i de äldre grupperna. Detta tyder på att kvinnor i arbetsför ålder är särskilt aktiva i det politiska deltagandet.

Valdeltagande i kommunalvalet 2023 efter födelseland

Procent

Källa: ÅSUB Val

Ser man till valdeltagandet efter födelseland, så har kvinnorna ett högre valdeltagande än män i alla grupper.

Lagtings-, kommunal- och riksdagsval 2019 och 2023

Procentuell könsfördelning av kandidater, röster och invalda

	2019		2023	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Lagtingsval				
Kandidater	36	64	40	60
Röster på kand.	34	66	40	60
Invalda	30	70	33	67
Kommunalval				
Kandidater	40	60	42	58
Röster på kand.	38	62	43	57
Invalda	37	63	42	58
Riksdagsval				
Kandidater	40	60	33	67
Röster på kand.	9	91	10	90
Invalda	-	100	-	100

Not: Antalet mandat som fördelas är 30 i lagtinget och 208 i kommunernas fullmäktige (2023). I Finlands riksdag har Åland en plats.

Källa: ÅSUB Val

Lagtingsvalet och kommunalvalet 2023

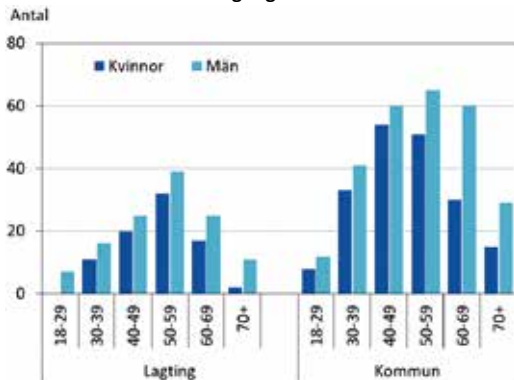
Antal kandidater och de invalda efter parti

	Kandidater		Invalda	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Lagtingsvalet	82	123	10	20
Åländsk center	13	25	3	4
Liberalerna på Åland	16	23	3	6
Moderat Samling på Åland	11	15	1	3
Obunden Samling	11	26	-	5
Ålands socialdemokrater	17	17	3	1
Ålands framtid	5	5	-	-
Hållbart initiativ	9	11	-	1
Jannik Svensson	-	1	-	-
Kommunalvalet	191	267	87	121
Åländsk center	25	52	11	24
Liberalerna på Åland	24	32	15	17
Moderat Samling på Åland	20	33	6	15
Obunden Samling	17	36	4	14
Ålands socialdemokrater	29	18	9	3
Ålands framtid	5	6	2	-
Hållbart initiativ	7	10	2	2
Övriga	64	80	38	46

Källa: ÅSUB Val

Kandidater efter ålder i lagtings- och kommunalvalen 2023

Källa: ÅSUB Val

I alla åldrar är det fler manliga kandidater jämfört med kvinnliga även om kvinnor är mer flitiga sett till valdeltagande.

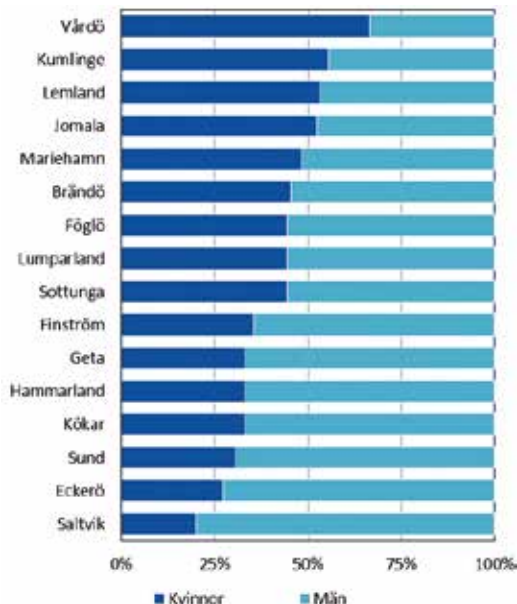
Antal medlemmar i lagtingsutskotten september 2025

Utskott	Kvinnor	Män	Ordf.	Viceordf.
Lag- och kulturutskottet	1	4	Man	Kvinna
Finans- och näringsutskottet	-	5	Man	Kvinna
Social- och miljöutskottet	2	3	Man	Kvinna
Självstyrelsepolitiska nämnden	2	5	Man	Man

Källa: ÅSUB Val

De flesta ärenden i lagtinget behandlas både i plenum och i utskott. Det finns tre specialutskott och ett justeringsutskott. Självstyrelsepolitiska nämnden är ett rådgivande organ för lagtinget och landskapsregeringen i självstyrelsepolitiskt viktiga frågor och i frågor som rör Ålands externa relationer samt fungerar som samrådsorgan i frågor om övergripande EU-ärenden.

Könsfördelningen i kommunernas fullmäktige 2023

Källa: ÅSUB Val

I Vårdö, Kumlinge, Lemland och Jomala är det majoritet av kvinnor i kommunernas fullmäktige. I övriga kommuner är det män i majoritet.

I Saltvik är det endast 20 procent kvinnor i fullmäktige.

Könsfördelningen i kommunernas fullmäktige efter region 1995–2023, procent

	1995	1999	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Mariehamn								
Kvinnor	37	33	44	41	26	37	44	48
Män	63	67	56	59	74	63	56	52
Landsbygden								
Kvinnor	38	38	30	36	33	36	35	38
Män	62	62	70	64	67	64	65	62
Skärgården								
Kvinnor	36	34	29	42	43	41	39	48
Män	64	66	71	58	57	59	61	52
Åland								
Kvinnor	37	37	32	38	35	38	37	42
Män	63	63	68	62	65	63	63	58

Källa: ÅSUB Val

Ordförande i kommunernas fullmäktige 2024

	Antal		Könsfördelning %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Mariehamn				
Ordförande	-	1	-	100
Viceordförande	2	-	100	-
Landsbygden				
Ordförande	3	6	33	67
Viceordförande	4	7	36	64
Skärgården				
Ordförande	1	5	17	83
Viceordförande	4	5	44	56

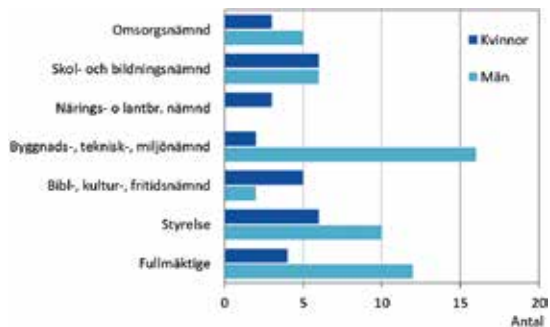
Källa: ÅSUB Val

Ledamöter i kommunstyrelserna 2024

	Antal		Könsfördelning %	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Mariehamn				
Ledamöter	3	1	75	25
Ordförande	-	1	-	100
Viceordförande	1	1	50	50
Landsbygden				
Ledamöter	18	19	49	51
Ordförande	3	6	33	67
Viceordförande	5	5	50	50
Skärgården				
Ledamöter	10	12	45	55
Ordförande	3	3	50	50
Viceordförande	3	3	50	50

Källa: ÅSUB Val

Ordförande i kommunala organ 2024

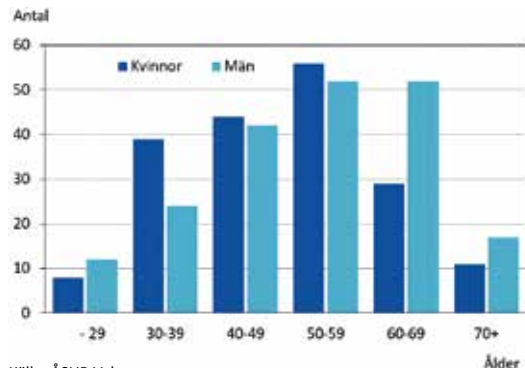
Källa: ÅSUB Val

Antal ledamöter i kommunernas nämnder 2024

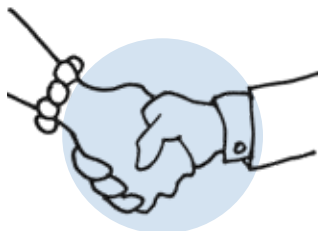
	Ledamöter		Därav ordf.	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Bibliotek-, kultur-, fritidsnämnd	21	17	5	2
Byggnads-, teknisk-, miljönämnd	50	66	2	16
Skol- o bildningsnämnd	37	32	6	6
Omsorgsnämnd	25	22	3	5
Närings- o lantbruksnämnd	8	11	3	-

Källa: ÅSUB Val

Ledamöter i kommunstyrelser och nämnder efter ålder 2024

Källa: ÅSUB Val

Chefer inom privata sektorn 2012 och 2022, procent

	2012		2022	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	26	74	29	71
Verkst. dir, verks-, organisationschefer	14	86	15	85
Chefer inom föret. tjänster och admin.	50	50	51	49
Försäljn.-, markn.förings- o. utveckl.chefer	30	70	29	71
Prod.chefer inom industri o. bygg m.m.	19	81	10	90
Chefer inom info.- o. kommunik.teknik	11	89	26	74
Chefer inom utb., vård, omsorg o. finans.	36	64	44	56
Chefer inom annan service inkl. hot. o. handel	36	64	24	76

Not: Uppgifterna gäller heltidsanställda chefer inom de företag som ingår i ÅSUBs lönestatistik. Sjöfarten ingår inte.

Källa: ÅSUB Löner

Offentliga sektorns ledning 2012, 2021 och 2025, procent

	Mars 2012		Sept 2021		April 2025	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Landskapsregeringen						
Allmänna förvaltningen						
Avdelningschefer	33	67	33	67	17	83
Byråchefer	40	60	60	40	76	24
Ålands hälso- och sjukvård						
Ledningsgrupp	40	60	75	25	83	17
Verksamhetschefer	37	63	43	57	46	54
Övriga fristående myndigheter och enheter	23	77	50	50	27	73
Kommuner och kommunalförbund						
Direktörer (ledande tjänstemän)	23	77	27	73	32	68

Not: Tabellen omfattar bara tjänstemän.

Källa: Ålands landskapsregering, Ålands hälso- och sjukvård, kommunerna

Ålands statistik- och utredningsbyrå

Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, är en oberoende institution vars främsta uppgifter är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forskning och utredningsverksamhet. ÅSUB publicerar aktuell statistik inom de flesta samhällsområden. Tyngdpunkten i forskningen och utredningsverksamheten finns inom samhällsekonomi och andra områden av betydande samhällsintresse. All statistik liksom alla rapporter och annat kunskapsunderlag publiceras på webbplatsen www.asub.ax. Där finns också temaområdet jämställdhet, där könsrelaterade fakta finns samlade på ett lättillgängligt sätt.

Ansvarig för könsuppdelad statistik på ÅSUB är Gerd Lindqvist, och ansvarig för publikationen På tal om jämställdhet är Anna Lind Bengtsson.

Mejl: info@asub.ax

Telefon: +358 (0)18 25490

Adress: PB 1187 AX-22111 Mariehamn

www.asub.ax

UTGIVARE

Ålands landskapsregering
i samarbete med
Ålands statistik- och utredningsbyrå

Tryck Grano 2025

